

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра германської філології та перекладознавства

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА РОБОТА

магістр

Освітній рівень

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 035 Філологія
Шифр і назва спеціальності

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно)

на тему: **ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «UKRAINE» В ПЕРЕКЛАДІ
ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ТА НІМЕЦЬКОМОВНИХ ЗМІ
(ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ)**

Шифр 22157

Виконала:

студентка 2 курсу, група ФПАмз-22-1

Підпис

В. І. Трач

Керівник:

к. філол. н., доцент

Підпис

Ю. А. Купчишина

Нормоконтроль:

к. пед. н., доцент

Підпис

О. О. Мацюк

До захисту допускаю:

Зав. кафедри проф. Ю. П Бойко

« _____ » _____ 2023 р.

Хмельницький, 2023

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	<u>міжнародних відносин і права</u>
Кафедра	<u>германської філології та перекладознавства</u>
Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
Спеціальність	<u>035 Філологія</u>
Спеціалізація	<u>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська</u>
Освітня програма	<u>Германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова</u>

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Юлія БОЙКО
« » _____ 2023 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Трач Вероніка Ігорівна
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: Вербалізація концепту «UKRAINE» в перекладі текстів англомовних та німецькомовних ЗМІ (після повномасштабного вторгнення).

2. Керівник роботи: к. філол. наук, доц. Купчишина Ю.А.

Дата видачі завдання 06 березня 2023 р.

Затверджено наказом ректора університету від « 15 » серпня 2023 р. № 30

3. Вихідні дані до роботи:

1) Об'єктом дослідження є мовні засоби вираження концепту UKRAINE в англомовних та німецькомовних ЗМІ.

2) Предметом дослідження є способи і принципи творення концепту UKRAINE.

3) Матеріалом дослідження слугує вибірка медійних текстів, які були опубліковані в англомовних та німецькомовних ЗМІ після 2022 року.

4. Перелік завдань, які потрібно розробити:

1) розкриття суті поняття «концепт» та ознайомлення з сучасними підходами до розуміння цього поняття;

2) визначення специфіки вербалізації концептів;

3) визначення специфіки відбору одиниць для дослідження та їх аналізу;

4) встановити структурно-семантичні особливості вербальної репрезентації концепту UKRAINE;

5) визначити специфіку перекладу мовних засобів репрезентації концепту UKRAINE в англомовних та німецькомовних ЗМІ після 2022 року;

6) здійснити порівняльний аналіз метафоричного образу УКРАЇНИ до та після початку повномасштабного вторгнення.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН І ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Назва етапів написання дипломної роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
Аналіз наукових першоджерел за темою і складання бібліографії	Березень 2023 р.	виконано
Написання теоретичного розділу роботи (розділ 1)	Квітень – травень 2023 р.	виконано
Добір фактичного матеріалу за темою дослідження	Червень – липень 2023 р.	виконано
Аналіз дібраного мовного матеріалу	Вересень 2023 р.	виконано
Апробація дослідження шляхом участі у конференціях та проведення наукових семінарів	Жовтень – листопад 2023 р.	виконано
Проведення перекладацького аналізу об'єкта дослідження.	Листопад 2023 р.	виконано
Написання практичного розділу роботи	11 – 30 листопада 2023 р.	виконано
Захист переддипломної практики (укладання глосарію термінів)	17 листопада 2023 р.	виконано
Написання Вступу і Висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього читання.	1 грудня 2023 р.	виконано
Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання чорнового варіанту кваліфікаційної роботи магістра на кафедрі	7 грудня 2023 р.	виконано
Подання кінцевого варіанту кваліфікаційної дипломної роботи на кафедрі	15 грудня 2023 р.	виконано
Оформлення документації (відгуки, рецензії, висновок керівника, результати перевірки на антиплагіат)	15 грудня – 22 грудня 2023 р.	виконано
Підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи, допуск завідувачем кафедри до захисту	18 – 22 грудня 2023 року	виконано
Захист кваліфікаційної роботи магістра	26 – 30 грудня 2023 р.	виконано

Студент

_____ (підпис)

Вероніка ТРАЧ

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Юлія КУПЧИШИНА

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Консультант розділів роботи

_____ (підпис)

Наталія ЛЕВИЦЬКА

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено зав. кафедри

_____ (підпис)

Юлія БОЙКО

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

АНОТАЦІЯ

У даній кваліфікаційній дипломній роботі ретельно досліджується складна взаємодія між мовою, медіа та національною ідентичністю в контексті українсько-російського конфлікту. У дослідженні проаналізовано, як змінилася репрезентація України в англomовних та німецькомовних ЗМІ відтоді, як росія розпочала повномасштабне вторгнення.

Ключові слова: *концепт UKRAINE, вербалізація, ЗМІ, концептуальна метафора, метафоричний образ.*

Об'єктом дослідження є мовні засоби вираження концепту «UKRAINE» в англomовних та німецькомовних ЗМІ.

Предметом дослідження є способи та принципи творення концепту «UKRAINE».

Матеріалом дослідження є медіатексти, що містять вербалізацію концепту «UKRAINE», опубліковані в англomовних та німецькомовних ЗМІ до та після повномасштабного вторгнення.

Актуальність полягає в тому, що Україна опинилася в центрі світової уваги через конфлікт з росією. Засоби масової інформації мають значний вплив на формування громадської думки. Аналіз того, як Україна представлена в медіа, може допомогти нам зрозуміти, як формується міжнародне сприйняття конфлікту. Такі дослідження можуть сприяти розвитку медіакритики, навчаючи людей критично ставитися до інформації, яку вони отримують через ЗМІ.

Методи дослідження:

- концептуальний аналіз використовувався для вивчення того, як концепт «UKRAINE» співвідноситься з іншими актуальними та поширеними концептами;
- етимологічний аналіз – для вивчення історичного розвитку концепту
- порівняльний аналіз;

- метод суцільної вибірки – для відбору фактичного матеріалу з оригінальних текстів;
- кількісний метод – для підрахунку результатів щодо мовних засобів вербалізації концепту.

Мета роботи: комплексно проаналізувати та зрозуміти еволюцію вербальної репрезентації України в англomовних та німецькомовних ЗМІ після повномасштабного вторгнення росії. Вивчаючи мовні та дискурсивні стратегії, що використовуються, дослідження має на меті розкрити складні взаємозв'язки між мовою, медіа та національною ідентичністю під час значного геополітичного конфлікту. Завдяки такому аналізу дослідження прагне зробити цінний внесок у галузі медіазнавства, лінгвістики та міжнародних відносин, сприяючи глибшому розумінню впливу медійного дискурсу на громадську думку, міжнародну солідарність та процеси формування політики.

Кваліфікаційна дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У першому розділі розглядаються науково-теоретичні засади вербалізації концептів, зокрема концепту УКРАЇНА. У другому розділі проаналізовано вербалізацію концепту «UKRAINE» в англomовних та німецькомовних ЗМІ. У третьому розділі розглядається метафоричне зображення образу України в сучасних медіатекстах англomовного та німецькомовного медіадискурсу, а також проводиться порівняльний аналіз метафоричного образу України до та після початку повномасштабного вторгнення.

ABSTRACT

This master's thesis provides a thorough examination of the complex interactions between language, media, and national identity in the context of the Ukraine-Russia conflict. The study examines how the representation of Ukraine in English and German-language media has altered since Russia launched its full-fledged invasion.

Keywords: *concept UKRAINE, verbalization, mass media, conceptual metaphor, metaphorical image.*

The **object** of research is the linguistic means of expressing the concept UKRAINE in the English and German-language media.

The **subject** of research is the ways and principles of creating the concept UKRAINE.

The **material** for research is media texts containing verbalizations of the UKRAINE concept that were published in English and German-language media before and after the full-scale invasion.

The **relevance** is that Ukraine has become the center of global attention because of the conflict with Russia. The media has a significant impact on shaping public opinion. Analyzing how Ukraine is represented in the media can help us understand how international perceptions of the conflict are shaped. This kind of research can contribute to the development of media criticism, teaching people to be critical of the information they receive through the media.

Research methods:

- conceptual analysis was used to study how the concept "UKRAINE" relates to other relevant and widespread concepts;
- etymological analysis was used to study the historical development of the concept;
- comparative analysis;
- the method of continuous sampling was used to select factual material from the original texts;

➤ the quantitative method was used to calculate the results regarding the linguistic means of concept verbalization.

The aim of the Work: To comprehensively analyze and understand the evolution of the verbal representation of Ukraine in the English and German-language media following the full-scale invasion by Russia. By examining the linguistic and discursive strategies employed, the study aims to unravel the complex interconnections between language, media, and national identity during a significant geopolitical conflict. Through this analysis, the research seeks to contribute valuable insights to the fields of media studies, linguistics, and international relations, fostering a deeper understanding of the impact of media discourse on public perception, international solidarity, and policy-making processes.

The thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references and appendices. The first chapter discusses the scientific and theoretical foundations of concepts verbalization, in particular the concept UKRAINE. The second section analyzes the verbalization of the concept UKRAINE in the English and German-language media. The third section examines the metaphorical portrayal of the image of Ukraine in contemporary media texts in English and German media discourse, and conducts a comparative analysis of the metaphorical image of Ukraine before and after the start of the full-scale invasion.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ	8
1.1. Поняття концепту у лінгвістичних дослідженнях	8
1.2. Структурні і змістові характеристики концепту	14
1.3. Методи інтерпретації концептів у медійному дискурсі	17
1.4. Актуалізація концепту «UKRAINE» у медійному дискурсі до повномасштабного вторгнення	23
1.5. Особливості вербалізації концептів у медійному дискурсі	29
Висновки до Розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «UKRAINE» В АНГЛОМОВНОМУ ТА НІМЕЦЬКОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ ..	35
2.1. Семантичний аналіз концепту «UKRAINE» в медійних текстах.....	36
2.2. Синтактико-стилістичне вираження концепту «UKRAINE» в медійних текстах	43
2.3. Реконструкція концептуальних метафор у англomовних медійних текстах	50
2.4. Реконструкція концептуальних метафор у німецькомовних медійних текстах	61
2.5. Порівняльний аналіз метафоричного образу УКРАЇНИ до і після повномасштабного вторгнення в англomовних та німецькомовних ЗМІ	68
Висновки до Розділу 2	71
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	73
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	91

ВСТУП

Сучасна лінгвістика зосереджується на вивченні мови у тісному зв'язку з людською свідомістю, сприйняттям дійсності та практичною діяльністю. У цьому контексті важливим є вивчення мови з огляду на мовну особистість. Особливий акцент робиться на взаємозв'язку між мовою і мисленням, який розглядається в контексті когнітивної концептуалізації. Цей напрям включає виявлення основних закономірностей формування абстрактних концептів та їх репрезентацію в семантичних просторах різних мов. Знання людини про об'єктивну дійсність організовані у вигляді концептів – абстрактних ментальних структур, які відображають різні сфери людської діяльності. Людське мислення реалізується за допомогою концептів, які, комбінуючись, утворюють нові концепти. Таким чином, під концептом розуміють глобальну ментальну одиницю, що представляє структуроване знання. Вивчення концептів є одним з найперспективніших напрямків у лінгвістиці, що пояснює актуальність цього дослідження. Введення терміна «концепт» у категоріальний апарат лінгвістики є наслідком зміни наукової парадигми гуманітарного знання на антропоцентричну. У своїх працях концепт досліджують Н. Бардіна [1], Ж. Краснобаєва-Чорна [7], В. Ніконова [12], М. Полюжин [13], І. Серебрянська [21], J. Lakoff [50] та інші.

Актуальність теми визначається тим, що образ України як феномен отримує множинне і варіативне значення в англійських та німецькомовних текстах ЗМІ, проте в лінгвістичній та перекладознавчій літературі дане питання розглянуто недостатньо.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства «Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі».

Об'єктом дослідження є мовні засоби вираження концепту «UKRAINE» в англійських та німецькомовних ЗМІ.

Предметом дослідження є способи і принципи творення концепту «UKRAINE».

Мета дослідження полягає у дослідженні засобів вербалізації концепту UKRAINE в англomовних та німецькомовних ЗМІ.

Для досягнення цієї мети було поставлено такі **завдання**:

- розкриття суті поняття «концепт» та ознайомлення з сучасними підходами до розуміння цього поняття;
- визначення специфіки вербалізації концептів;
- визначення специфіки відбору одиниць для дослідження та їх аналізу;
- встановити структурно- семантичні особливості вербальної репрезентації концепту UKRAINE;
- визначити специфіку перекладу мовних засобів репрезентації концепту UKRAINE в англomовних та німецькомовних ЗМІ після 2022 року;
- здійснити порівняльний аналіз метафоричного образу УКРАЇНИ до та після початку повномасштабного вторгнення.

Матеріалом для дослідження слугують медійні тексти, що містять вербалізації концепту «UKRAINE», які були опубліковані в англomовних та німецькомовних ЗМІ до та після повномасштабного вторгнення.

Методологія дослідження включає такі види **аналізу**: прийом *лінгвостилістичного аналізу* тропів і фігур для визначення смислового наповнення лінгвостилістичних засобів вербалізації концептів в англomовних та німецькомовних текстах ЗМІ; метод *семантичного аналізу* (виявлення знань, які опредметнюються в семантиці виражальних засобів за допомогою дії лінгвокогнітивних механізмів); *метод дефініції* концепту використовувався для визначення його основних характеристик; низку методик *концептуального аналізу* у поєднанні із методом *семантико-когнітивного моделювання*, підґрунтям якого є теорія концептуальної метафори; *метод суцільної вибірки* застосовувався для добору фактичного матеріалу з оригінальних текстів; *кількісний метод* використовувався для обрахунків результатів щодо мовних засобів вербалізації концептів.

Положення, що виносяться на захист:

1. Концепт тлумачимо як інформаційну структуру свідомості, яка містить сукупність вербальних і невербальних знань про об'єкт пізнання. Це визначення враховує всі основні характеристики концептів, а саме: їхній зв'язок із мовою, пам'яттю, психікою, мисленням; їхній етнокультурний характер; їхню динамічність і суб'єктивність; їхню роль у пізнавальному процесі.

2. Осмислюємо різні підходи та методи інтерпретації концептів, спрямовані на вивчення концептуальних структур, когнітивних моделей та мовних схем актуалізації: прийом *лінгвостилістичного аналізу* тропів і фігур; метод *семантичного аналізу*; метод *дефініції*; низку методик *концептуального аналізу* у поєднанні із методом *семантико-когнітивного моделювання*; метод *суцільної вибірки*; *кількісний метод*.

3. Здійснюємо оцінку та аналіз засобів вербалізації концепту «UKRAINE» у медійному дискурсі англomовних та німецькомовних ЗМІ. Розглядаємо вивчення та інтерпретацію лексичних та синтаксичних засобів, використаних для передачі концепту «UKRAINE» у медійних текстах.

4. Здійснюємо аналіз структури та семантики вербальної репрезентації образу України в англomовних та німецькомовних медійних матеріалах. Визначаємо ключові компоненти, що впливають на сприйняття та інтерпретацію концепту.

5. Здійснюємо порівняльний аналіз метафоричного образу України до та після повномасштабного вторгнення в англomовних та німецькомовних медіа текстах.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що у ньому вперше: вербалізовано концепт «UKRAINE» у медійному дискурсі після повномасштабного вторгнення, а також здійснено порівняльний аналіз метафоричного образу УКРАЇНИ до і після повномасштабного вторгнення у англomовних та німецькомовних ЗМІ.

Теоретичне значення полягає у засвоєнні наукових підходів та методів для вивчення концепту «UKRAINE» в медійних текстах, розширюючи теоретичне підґрунтя у галузі вербалізації концептів у медійному дискурсі та міжкультурної комунікації.

Практична цінність дослідження визначається розширенням теоретичного підґрунтя у галузі вербалізації концептів, надаючи нові підходи до лінгвістичного аналізу. Отримані результати поглиблюють уявлення про функціонування одиниць на позначення концепту та можуть бути використані в освітньому процесі, зокрема в теоретичних та практичних курсах лексикології, мовної комунікації та лінгвокультурології.

Апробація роботи.

Купчишина Ю.А., Трач В.І. Особливості вербалізації концепту UKRAINE в англomовних ЗМІ після 2022 року. Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. «Актуальні проблеми сучасних філологічних студій». Тернопіль: ТНПУ, 2023. С.200-203.

Купчишина Ю.А., Трач В.І. Реконструкція концептуальних метафор на позначення України в англomовних ЗМІ. «Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. студентів і молодих вчених». Хмельницький: Полідрук, 2023. Вип. 2. 92 с. (укр., англ.). С. 89-92.

Обсяг і структура роботи. Дослідження складається з вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст дослідження викладено на 75 сторінках. Повний обсяг дослідження – 91 сторінок. У **першому розділі** розглядаються науково-теоретичні основи вербалізації концептів, зокрема концепту «UKRAINE». У **другому розділі** аналізується вербалізація концепту «UKRAINE» в англomовних та німецькомовних ЗМІ та досліджується метафоричне зображення образу України в сучасних медійних текстах англomовного та німецькомовного медіа дискурсу, проведено порівняльний аналіз метафоричного образу України до та після початку повномасштабного вторгнення.

Висновки, що містять узагальнену інформацію про отримані результати та список використаних джерел у кількості 137 позицій, з них 80 позицій використаних джерел, джерело довідкової літератури та 56 позицій ілюстративного матеріалу.

У **додатках** розташовані схеми «Лексико-семантична вербалізація концепту «UKRAINE» в англійській та німецькій мовах» та «Синтаксичне вираження концепту «UKRAINE» в медійних текстах».

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ

Здійснення досліджень широкого та глибокого феномену, як концепт, передбачає вивчення та застосування теоретичних підходів, які визначають методологію нашого аналізу. У цьому розділі ми розглянемо ключові теоретичні принципи та концепції, які лежать в основі дослідження, а також спробуємо розкрити їхній теоретичний потенціал для розуміння та аналізу концептів у медійному дискурсі.

Наукове дослідження концептів є складним завданням, оскільки ці поняття вкладають у себе не лише лінгвістичний зміст, але й глибокі культурні, філософські та соціальні виміри. Основним завданням цього розділу є обґрунтування вибору концептуальних теорій, які надають нашому дослідженню теоретичну основу та розв'язують ключові методологічні завдання. Це допоможе не лише визначити теоретичний каркас нашої роботи, а й створить підґрунтя для подальших аналітичних та емпіричних висновків, що базуються на зазначених концептуальних основах. Результати нашого дослідження допоможуть розкрити інтердисциплінарний характер концептуального аналізу та визначити ключові ракурси для вивчення концептів у їхньому мовному та культурному контексті.

1.1. Поняття концепту у лінгвістичних дослідженнях

Одним із основних понять когнітивної лінгвістики є концепт. Вважається, що це одиниця ментального лексикону, яка відображає знання людини про речі, явища та процеси, які відбуваються в реальному світі [27]. Людина має власний досвід і культурний контекст, які формують її ідеї. Позначити що-небудь концептом означає здійснити реконструкцію його змісту через мисленнєву діяльність мовної групи загалом та її представників зокрема [71].

«Концепти, які керують нашим мисленням, впливають на нашу повсякденну діяльність, структурують наші відчуття, поведінку, наше ставлення до інших явищ. Тим самим наша концептуальна система відіграє центральну роль у визначенні реалій повсякденного життя» [50]. Однак у звичайному випадку концептуальна система не усвідомлюється. Один зі способів вивчення цього – спостереження за особливостями функціонування мови. Оскільки комунікація ґрунтується на тій самій концептуальній системі, яка використовується і в мисленні, і в діяльності, мова виявляється важливим джерелом даних про цю систему [50].

Згідно з лінгвістичними теоріями, під концептом розуміють складову, яка встановлює зв'язок між мовою та мисленням. Такі мовні елементи, як слова, словосполучення, речення та тексти, відтворюють концепти.

Багато різних підходів лежать в основі сучасних дефініцій концепту. Деякі лінгвісти вважають, що їх можна розділити на дві групи: лінгвокогнітивні (від індивідуальної свідомості до культури) і лінгвокультурологічні (від культури до свідомості) [40].

Існує багато інтерпретацій концептів у лінгвістичній науці. Дослідники розглядають концепти різними методами: деякі відносять їх до ментального лексикону, інші – до когнітивної системи світосприйняття, а треті – до сфери соціокультурної дійсності.

І. Штерн, наприклад, визначає концепт, як дуальну ментальну сутність, яка має дві сторони, ментальну та мовну. Ментальна сторона – це об'єкт досконалої природи, певний образ, зумовлений культурою. Ця ментальна сутність також є прототипом групи похідних понять. Мовна сторона, у свою чергу, є засобом і формою об'єктивації концепту, оскільки дійсність відображається у свідомості індивіда за допомогою мови [24].

О. Селіванова стверджує, що оскільки обидва підходи ґрунтуються на когнітивній основі, немає значення, на який бік спрямовано дослідження. О. Селіванова виділяє чотири аспекти тлумачення концепту: «логіко-філософський»; «логіко-семантичний»; «психологічний» і «інтегративний».

Вона стверджує, що «концепт є інформаційною структурою свідомості, різносубстратною, певним чином організованою одиницею пам'яті, яка містить сукупність вербальних і невербальних знань про об'єкт пізнання, які отримуються за допомогою взаємодії п'яти психічних функцій свідомості з позасвідомим» [18].

Лінгвісти не завжди погоджуються один з одним щодо визначення концепту.

Деякі перекладознавці стверджують, що з точки зору когнітивної лінгвістики концепт розглядається як «натяк на можливе значення» та «відгук на мовний досвід людства, що передує». З точки зору когнітивної лінгвістики концепт розглядається як окремий зміст, на відміну від спільного, словниково закріпленого значення [53].

Ж. Краснобаєва-Чорна вважає, що «концепт є багатовимірним утворенням, яке має багато ознак, таких як зв'язок із мовою, пам'ять, психіка, мислення, певний рівень абстрагування, етнокультурне забарвлення, момент переживання, специфікація, автореферентність, узагальнення, безтілесність, відкритість, вічність, динамічність, гнучкість, множинність складників, потенційна суб'єктивність, тривалість і складність формування, стереотипність і константність, кодованість у чуттєво-образних уявленнях, відображення ментальної дійсності, виконання пізнавальної функції, функції збереження знань про світ, структурування знання, орієнтування у світі» [7, с. 41].

Часто концепт визначається як одиниця колективного знання чи свідомості, яка веде до вищих духовних цінностей, має мовне вираження та характеризується етнокультурними особливостями [74, с. 268].

Як зазначає І. Серебрянська, концепт – «це словесно виражена одиниця свідомості, збагачена культурними смислами та індивідуальними асоціаціями, які реалізуються в мові в певному контексті та відображають основні етапи розвитку мови та культури культури» [21, с. 20]. Зауваження С. Кремзикової щодо когнітивної пам'яті слова, яка «є частиною семантики концепту», є

важливим: «значеннєві характеристики мовних знаків пов'язані з їхнім початковим призначенням і системою духовних цінностей носіїв мови» [8, с. 86–97].

На думку М. Полужина, концепт, очевидно, є калькою з латинського слова «conceptus», що означає «зачаття», «запліднення». Є сенс вважати, що концепти, як і зародки, беруть свій початок у поняттях. «Носії мови вдаються до поняття, щоб досягти взаєморозуміння при обговоренні нагальних питань», але коли йдеться мова про концепти, «вони реконструюються з недостатнім ступенем визначеності – звідси дифузність, гіпотетичність і розпливчастість їхнього змісту». На відміну від поняття, яке є чимось сконструйованим, логічним чи інтелектуальним, то в свою чергу, концепт «є реконструкцією, тобто продуктом репродукції задуманої ідеї, тобто того, що перебуває в зародковому стані в учасників комунікації» [13, с. 214].

А. Приходько вважає, що реалізація або онтологізація концептів, тобто виведення їхнього внутрішнього змісту назовні, тобто їх екстеріоризація, є одним із головних завдань когнітивної лінгвістики [16].

Н. Бардіна у своїх працях стверджує, що ім'я концепту є умовним, оскільки «ця ментальна одиниця може виражатися на різних мовних рівнях», таких як словосполучення, структура речення, фразеологізми, словосполучення та сукупність слів. З цієї причини аналіз вербалізованої ідеї вимагає «насамперед отримання повного переліку мовних одиниць, які його об'єктивують» [1, с. 277].

Кожна класифікація концептів може бути здійснена за кількома параметрами, запропонованими науковими дослідниками, яких ми розглянули вище. Такі параметри дозволяють простежити не лише відмінності між основними (поширеними) та периферійними (незвичними) концептами, однак і сформувати належне розуміння самого об'єкту на базі визначення його характерних ознак.

Відповідаючи на запитання, *що таке концепт*, у сучасній лінгвістиці беруть за основу класифікацію, яку здійснив у своєму дослідженні

М. Полюжин [13]. Він виокремив основні ознаки концепту за такими категоріями:

- 1) «лінгвокогнитивне явище» [47];
- 2) «психолінгвістичне явище» [78];
- 3) «абстрактне наукове поняття» [67];
- 4) «базова одиниця культури» [68];
- 5) «лінгвокультурне явище» [41; 68].

Наразі вчені розглядають концепт як окрему сутність та визначають його:

- 1) «одиницею ментальності» [33; 41; 44; 51; 76; 80];
- 2) «одиницею свідомості» [31; 37; 47; 48; 60; 64; 68; 70];
- 3) «одиницею зародкового прояву думки» [37; 70];
- 4) «одиницею мовного бачення світу (мовної картини світу, що вважається наївною) і продуктом національно-культурної ментальності» [27; 28; 35; 36; 46; 52; 56];
- 5) «одиницею ментально-лінгвістичного комплексу» [55];
- 6) «одиницею інформації про світ» [54; 66].

Аналіз різних способів вираження концепту сформував висновок, що концепт утворюється:

- 1) «гештальтом і фрейм-структурами» [23; 36; 46; 60; 62];
- 2) «комплексом значень відповідного слова, його асоціацій і конотацій» [53; 63];
- 3) «усім, що ми знаємо про об'єкт» [72];
- 4) «категоріями й формами рідної мови» [46];
- 5) «готовими лексемами та фразеосполученнями, вільними словосполученнями, синтаксичними конструкціями, текстами й сукупностями текстів» [34; 37; 54; 57; 64];
- 6) «словом» [30; 35];
- 7) «коренем слова» [80];
- 8) «усією сукупністю мовних і немовних засобів».

Структуру концепту можна відобразити у двох типах:

- 1) «*етимологічний та актуальний пласти*» [68];
- 2) «*ядро й периферія*» [59].

Організаційно-структурними типами концепту виступають:

- 1) «*мисленева картинка, концепт-схема, концепт-фрейм, концепт-інсайт, концепт-сценарій, калейдоскопічний концепт*» [31; 59];
- 2) «*концепт-мінімум і концепт-максимум*» [74];
- 3) «*вузловий та атомарний концепт*» [34];
- 4) «*мікро- й макроконцепти*» [73];
- 5) «*суперконцепт*» [38];
- 6) «*індивідуальні, мікрогрупові, макрогрупові, національні, загальнолюдські концепти*» [66; 39];
- 7) «*групові (професійні, вікові, гендерні) й індивідуальні концепти*» [36; 45];
- 8) «*етнокультурні та соціокультурні концепти*» [66];
- 9) «*імена, унікалії й універсалії; архетипні та інваріантні концепти*» [76; 77].

Змістові типи концептів включають в себе:

- 1) «*культурний концепт*» [41; 54; 76];
- 2) «*лінгвокультурний концепт*» [40; 62];
- 3) «*когнітивний концепт*» [47; 58; 77];
- 4) «*емоційний концепт*» [74];
- 5) «*науковий концепт*» [56].

Ми дійшли висновку, що концепт є складною ментальною одиницею, яка відображає знання людини про речі, явища та процеси, що відбуваються в реальному світі. Концепти формуються на основі особистого досвіду людини, її культурного контексту та соціальної групи, до якої вона належить. У нашому дослідженні ми керуємось думкою О. Селіванової, яка, на нашу думку, є найбільш вдалою. Концепт є інформаційною структурою свідомості, яка містить сукупність вербальних і невербальних знань про об'єкт пізнання. Це

визначення враховує всі основні характеристики концептів, а саме: їхній зв'язок із мовою, пам'яттю, психікою, мисленням; їхній етнокультурний характер; їхню динамічність і суб'єктивність; їхню роль у пізнавальному процесі. Мовні вирази, які використовуються для позначення концептів, відображають їхній зміст, структуру та функції.

1.2. Структурні і змістові характеристики концепту

Відсутність єдності щодо структури самого поняття «концепт» є результатом різноманітних підходів до його розуміння. Одні лінгвісти говорять про те, що існує можливість структурувати концепт як «з огляду на різні рівні його латентного існування, так і багатовимірність у ментальному просторі» [36, с. 101]. Інші стверджують, що ця структура визначила динамічну роль концепту в процесі мислення, оскільки концепт постійно функціонує, змінюється в різних її частинах і аспектах, поєднується з іншими концептами та відштовхується від них [71, с. 258]. Визначається три різновиди структурних концептів: однорівневий, багаторівневий і сегментний. Однорівневий має чуттєве ядро. Багатошаровий тип складається з багатьох когнітивних шарів різного ступеня абстракції, які нашаровуються на основу. Сегментний тип складається з базового чуттєвого шару, який оточує кілька сегментів, рівних за ступенем абстрагованості [71, с. 260].

Іноземні лінгвісти стверджують, що концепт складається з трьох частин: активного шару, пасивного шару та внутрішньої форми. Активний шар є основною концептуальною ознакою, яка відома кожному носієві культури та має значення для нього. Додаткова характеристика, відома як пасивні шари, стосується окремих груп людей, які належать до певної мовної культури.

Звичайні носії мовної культури сприймають концепт опосередковано, як основу, на якій виникають інші шари значень. Однак лише фахівці можуть визначити його внутрішню форму [68, с. 3].

В свою чергу К. Голобородько визначає концепт як сферичну структуру з різноманітними шарами та певним «художньо-семантичним наповненням» [2].

Проте інші перекладознавці стверджують, що структура концепту (його структурні шари) пов'язані з різними семантичними компонентами слова. Ці компоненти включають: 1) суперкатегоріальний, найбільш абстрактний шар, який вказує на ту частину концептосфери, до якої належить концепт, і пов'язаний з класемою; 2) категоріальний (чи груповий) шар, який пов'язаний з архісемою; 3) поняттєвий шар, який пов'язаний з субкатегоріальними (первинно денотативні) семами; 4) шар етнокультури, який відображає особливе бачення світу членами однієї етномовної спільноти, і має вторинно денотативні семи; 5) шар образно-асоціативного концепту, який відображає предметнопочуттєві уявлення кожного носія мови та має широкий спектр первинних і вторинних конотативних сем [25, с. 64].

Слід розрізняти структуру та зміст концепту. Зміст – це сукупність когнітивних характеристик предмета або явища, які внутрішньо упорядковані за польовим принципом, що включає ядро, ближню та дальню периферію [58, С. 114-115]. Інформаційний компонент, чуттєвий образ і інтерпретаційне поле складають структуру. Структура є сукупністю когнітивних ознак і містить основні компоненти когнітивної природи [14, С. 5-19].

Провідні лінгвісти стверджують, що семантика мовного знака є основним джерелом формування змісту концепту знака [65]. Інформаційний зміст подібний до словникової дефініції – це властивість, яка вирізняє денотат концепту незалежно від випадкових, опосередкованих чи оціночних характеристик. Інформаційний компонент складається з мінімальних когнітивних характеристик, які визначають основні відмінності концептуально визначеного предмета чи явища. У структурі концепту чуттєвий образ складається з когнітивних ознак, які є результатом метафоричного розуміння об'єкта чи явища, та перцептивних ознак, які відображаються у свідомості носія мови за допомогою органів чуття.

Інтерпретаційне поле є надзвичайно різноманітною і важливою частиною концепту, яка базується на інформаційному компоненті та інтерпретує його. Оціночний компонент вважається одним із найважливіших у структурі. Деякі лінгвісти стверджують, що «до структури концепту входить все те, що робить його фактом культури — первинна форма (етимологія), історія, відбита в основних концептуальних ознаках його змісту; сучасні асоціації; оцінки та ін» [69, с. 41].

Оцінюючи предмет, треба пропустити його через себе. Емоційні відчуття носія культури формують першу думку. Лінгвіст може сформувавши національне ядро концепту, а всі інші шари можна лише певною мірою виявити і вказати на них. Однак вони не мають чіткої організації, тому моделювання концепту як структури в принципі неможливе [29, с. 181].

Візьмемо до прикладу концепт «FREEDOM/ FREIHEIT», який широко вживається в медійній англійській та німецькомовній текстах.

Ядро концепту «FREEDOM/ FREIHEIT» відображає його найбільш стабільні та загальні ознаки, які не залежать від контексту та часу. Воно включає такі елементи, як: Independence/ Unabhängigkeit, liberty/Will.

Передня периферія концепту «FREEDOM/FREIHEIT» відображає його найбільш актуальні та релевантні ознаки, які виникають в певному дискурсі та ситуації. Вона включає такі елементи, як: free choice/ freie Wahl, Recht/Right, opportunities/Möglichkeiten, responsibility/Verantwortung, Gleichstellung/ Equality, democracy/ Demokratie, Toleranz/tolerance тощо.

Дальня периферія концепту «FREEDOM/FREIHEIT» відображає його найбільш динамічні та специфічні ознаки, які залежать від контексту та часу. Вона включає такі елементи, як: peace/Frieden, Sicherheit/Safety, solidarity/Solidarität, Vielfaltigkeit/Diversity, Individualität/Individuality, creativity/Kreativität, education/Bildung, Kultur/culture, Religion, economy/ Wirtschaft тощо.

Таким чином, з огляду на аналіз різних підходів до структури концепту, можна зробити висновок, що вона є багаторівневою і ієрархічною. Вона

включає в себе ядро, ближню та дальню периферію. Ядро є найбільш стабільним і обов'язковим компонентом концепту. Воно відображає основні когнітивні характеристики концепту. Близька периферія є менш стійкою і може змінюватися в залежності від контексту. Вона включає в себе асоціації та знання, які є актуальними для розуміння концепту в конкретному контексті. Дальня периферія є найбільш динамічним компонентом концепту. Вона включає в себе асоціації та знання, які не є обов'язковими для розуміння концепту, але вони можуть бути важливими для його повного осмислення. Важливо зазначити, що структура концепту є не статичною, а динамічною. Вона може змінюватися в залежності від контексту, а також від індивідуальних особливостей носіїв мови.

1.3. Методи інтерпретації концептів у медійному дискурсі

Методологія дослідження концептів полягає в тому, щоб вивчити концептуальні структури, когнітивні моделі та мовні схеми актуалізації досліджуваних концептів у мові. Крім того, концепти повинні бути розглянуті з точки зору їх значення, властивостей і конструкцій [49, с. 30].

Іноземні лінгвісти стверджують, що для опису концепту в його синхронному стані необхідно використовувати синхронне дослідження його репрезентацій у лексико-семантичних системах мов. Результати асоціативних експериментів і дослідження дискурсивного функціонування слів повинні бути включені до аналізу, якщо це можливо. Вважається, що такий аналіз дозволить з'ясувати, яке значення носії мови вкладають у концепт, а також виявити зв'язок аналізованого концепту з іншими концептами [49, с. 45].

Існує низка підходів щодо опису концептів, які використовують у своїх дослідженнях науковці. Як зазначає А. Мартинюк, «у когнітивній лінгвістиці сформувалося щонайменше сім напрямів аналізу концептів: онтологічний, логічний, лінгвокультурологічний, поетологічний, психолінгвістичний, семантико-психологічний та дискурсивний» [11, с. 14-18].

Наше дослідження концепту включає такі види **аналізу**: прийом *лінгвостилістичного аналізу* тропів і фігур для визначення смислового наповнення лінгвостилістичних засобів вербалізації концептів в англomовних та німецькомовних текстах ЗМІ; метод *семантичного аналізу* (виявлення знань, які опредметнюються в семантиці виражальних засобів за допомогою дії лінгвокогнітивних механізмів); *метод дефініції* концепту використовувався для визначення його основних характеристик; низку методик *концептуального аналізу* у поєднанні із методом *семантико-когнітивного моделювання*, підґрунтям якого є теорія концептуальної метафори; *метод суцільної вибірки* застосовувався для добору фактичного матеріалу з оригінальних текстів; *кількісний метод* використовувався для обрахунків результатів щодо мовних засобів вербалізації концептів.

Метод **дефініції** є одним із способів дослідження концептів і використовується для розкриття значення та обсягу понять. Основна мета цього методу – надати точне, чітке та повне визначення об'єкта дослідження. Для використання методу дефініції дослідник формулює визначення певного терміну чи поняття, що вивчається. Це визначення повинно бути таким, щоб охоплювати всі аспекти і аспекти даного терміну, надаючи повне уявлення про його значення [10].

Як метод дослідження концепту дефініція може бути використана для того, щоб: визначити основні компоненти концепту – вона може допомогти виділити найважливіші характеристики концепту, які є необхідними для його розуміння. Наприклад, дефініція концепту «ЛЮБОВ» може включати такі компоненти, як почуття, емоції, взаємодія та взаємозв'язок; визначити зв'язки між концептами – дефініція одного концепту може допомогти зрозуміти зв'язки між ним і іншими концептами. Наприклад, дефініція концепту «ЛЮБОВ» може допомогти зрозуміти, що він пов'язаний з такими концептами, як «ДРУЖБА», «РОДИНА» та «ЕМОЦІЇ»; визначити зміни в значенні концепту – дефініція концепту може бути використана для того, щоб

порівняти його значення в різні періоди часу. Наприклад, дефініція концепту «ЛЮБОВ» в 19 столітті може відрізнятись від його визначення в 21 столітті.

Дефініція може бути отримана різними способами. Вона може бути сформульована на основі аналізу лінгвістичної інформації, наприклад, словникових статей, контекстуального використання слова або поняття. Вона може бути також отримана на основі аналізу емпіричної інформації, наприклад, результатів опитувань або експериментів. Вибір методу отримання дефініції залежить від конкретних цілей дослідження.

Концептуальний аналіз може включати як аналіз концептів, так і специфічні методи дослідження, наприклад аналіз за допомогою концептів або аналіз на основі їхніх граничних одиниць [43, с.117]. Кконцептуальний аналіз — це не єдиний метод (спосіб, техніка) експлікації концептів, і що різні методи досягнення концептуального аналізу існують [59, с. 3].

Згідно з теорією О. Селіванової, основним методом логічного аналізу мови та когнітивної лінгвістики є концептуальний аналіз. Цей метод передбачає моделювання (за допомогою різних метамов або природної мови) і опис концептів, які є інформаційними структурами свідомості. Ці інформаційні структури складаються з структурованого набору знань про об'єкт концептуалізації, як вербальних, так і невербальних, які отримуються за допомогою взаємодії різних когнітивних механізмів [18, С. 261-262]. Концептуальний аналіз зазвичай використовує поєднання контекстуального аналізу та аналізу на основі словникових дефініцій [14, С. 85-86].

Стверджується, що концептуалізація дійсності здійснюється шляхом позначення, вираження та опису. Позначення – це виділення того, що є актуальним у певній лінгвокультурі, і надання цьому аспекту осмислюваної дійсності особливого знака [41, с. 109]. Вираження концепту – це комплекс мовних і немовних засобів, які прямо чи опосередковано демонструють, уточнюють і розвивають зміст концепції. Спеціальний метод дослідження, який аналізує значення його імені та найближчих денотатів, відомий як опис концепту [41 с. 110].

Вважається, що концептуальний аналіз не є єдиним методом дослідження концептів. Існує широкий спектр методологічних підходів до тлумачення концептів, які можуть бути використані для досягнення різних цілей дослідження [49, с. 3].

Цей аналіз може бути проведений за допомогою різних методів, таких як:

1. **Аналіз лінгвістичної інформації.** Цей метод передбачає аналіз словникових статей, контекстуального використання слова або поняття, а також інших мовних джерел, які використовуються в ЗМІ. Наприклад, аналіз словникової статті про концепт «ВІЙНА» може допомогти виявити такі його компоненти, як збройна боротьба, конфлікт, насильство та смерть.

2. **Аналіз емпіричної інформації.** Цей метод передбачає аналіз результатів опитувань, експериментів або інших форм емпіричного дослідження, які проводяться на основі медійних текстів. Наприклад, аналіз результатів опитування про те, як люди розуміють концепт «ВІЙНА», може допомогти виявити, що для різних людей цей концепт має різні значення.

3. **Метод контент-аналізу.** Цей метод передбачає системний аналіз медійних текстів з метою виявлення певних характеристик, таких як частота використання певних слів або фраз, а також їхні зв'язки один з одним. Наприклад, контент-аналіз новинних статей про війну може допомогти виявити, що в цих статтях переважають негативні характеристики війни, такі як насильство, смерть та руйнування.

Концептуальний аналіз під час дослідження концепту в ЗМІ може допомогти зрозуміти такі аспекти цього концепту, як: 1) *зміст концепту* – які компоненти входять до змісту концепту, і як вони взаємопов'язані. 2) *значення концепту* – як концепт використовується в різних контекстах, і які значення він може мати в різних ситуаціях. 3) *зв'язки між концептами* – як концепти пов'язані один з одним. Наприклад, концепт «ВІЙНА» може бути пов'язаний з такими концептами, як «МИР», «БЕЗПЕКА» та «ПОЛІТИКА».

Концептуальний аналіз може бути використаний для дослідження того, як концепт «ВІЙНА» використовується в новинних статтях про конфлікти в різних країнах. Це дослідження може допомогти зрозуміти, як ЗМІ формують громадську думку про війну; дослідження того, як концепт «ЛЮБОВ» використовується в рекламі може допомогти зрозуміти, як ЗМІ використовують любов для того, щоб продавати продукти та послуги; дослідження того, як концепт «ЕКОЛОГІЯ» використовується в новинних статтях про зміни клімату може допомогти зрозуміти, як ЗМІ впливають на громадську свідомість.

Етимологічний аналіз є методом дослідження концептів, який спрямований на встановлення їхнього походження та значення. Він ґрунтується на тому, що концепти мають свою історію, і що їхнє значення може змінюватися з часом. Етимологічний аналіз використовується для відображення внутрішньої форми імені концепту – слова, що репрезентує концепт. «Внутрішня форма – першооснова концепту» [26, с. 141]. У ЗМІ він може бути використаний для вивчення того, як значення концептів змінюється під впливом різних факторів, таких як суспільні зміни, культурні особливості та розвиток науки. Цей метод дозволяє прослідкувати історію концептів у медійних текстах та зрозуміти, як вони розвивалися під впливом цих факторів. Наприклад, етимологічний аналіз концепту «ВІЙНА» у новинних статтях про різні конфлікти може допомогти зрозуміти, як ЗМІ формують громадську думку про війну. Так, у новинних статтях про військові конфлікти в ХХ столітті концепт «ВІЙНА» часто використовувався для позначення збройного протистояння між державами. У новинних статтях про військові конфлікти в ХХІ столітті концепт «ВІЙНА» також може використовуватися для позначення інших форм насильства, таких як тероризм, громадянські війни тощо.

Етимологічний аналіз може бути використаний для вивчення концептів у ЗМІ в різних аспектах. Наприклад, він може бути використаний для вивчення:

1. *Походження концепту в медійних текстах.* Етимологічний аналіз може допомогти встановити, звідки походить концепт у медійних текстах, і яке його первинне значення. Наприклад, етимологічний аналіз концепту «ЕКОЛОГІЯ» в новинних статтях про зміни клімату дозволяє встановити, що це слово походить від грецьких слів «ойкос» – «дім» і «логос» – «вчення».

2. *Історія концепту в медійних текстах.* Етимологічний аналіз може допомогти прослідкувати історію концепту в медійних текстах, і як його значення змінювалося з часом. Наприклад, етимологічний аналіз концепту «ДЕМОКРАТІЯ» в політичних статтях дозволяє встановити, що це слово походить від грецьких слів «демос» – «народ» і «кратос» – «влада».

3. *Значення концепту в медійних текстах.* Етимологічний аналіз може допомогти зрозуміти значення концепту в медійних текстах, і як його значення пов'язане з його походженням. Наприклад, етимологічний аналіз концепту «свобода» в рекламних статтях дозволяє зрозуміти, що це слово пов'язане з поняття «свободи від чогось».

Етимологічний аналіз є важливим методом дослідження концептів у ЗМІ. Він дозволяє отримати глибоке розуміння походження та значення концептів, а також їхньої історії в медійних текстах.

Отже, ми осмислили різні підходи та методи інтерпретації концептів, спрямовані на вивчення концептуальних структур, когнітивних моделей та мовних схем актуалізації. Наше дослідження виявилось комплексним завданням, яке вимагає аналізу з різних перспектив та застосування різноманітних методів. Ми отримали не лише загальний огляд методології дослідження концептів, а й визначили конкретні підходи, які можна застосувати для нашого дослідження. Це є важливою передумовою для подальших етапів дослідження та розвитку розуміння вибраних концептів. Серед використаних методів дослідження варто виділити: прийом лінгвостилістичного аналізу тропів і фігур; метод семантичного аналізу; метод дефініції; низку методик концептуального аналізу у поєднанні із

методом *семантико-когнітивного моделювання*; *метод суцільної вибірки*; *кількісний метод*.

1.4. Актуалізація концепту «UKRAINE» у медійному дискурсі до повномасштабного вторгнення

Для когнітивної науки велике значення мають терміни «мовна картина світу» та «концептуальна картина світу». Концептуальні та мовні картини репрезентують образ світу, який ми сприймаємо. Вони ґрунтуються на двох взаємопов'язаних явищах – мові та мисленні. Образ світу, як мозаїка, складається з концептів та їхніх зв'язків, тому його називають концептуальним [42, с.85]. Концептуальна картина світу складається з глибокого розуміння навколишнього світу, а мовна картина світу – це фіксація цих знань за допомогою елементів, що використовуються в мові. Категоризація безпосередньо пов'язана з ідентифікацією картини світу, оскільки є основною домінантою мовної картини світу, яка дозволяє виявити способи сприйняття і концептуалізації світу людиною, а також психосоціальні механізми категоризації явищ через аналіз мовних фактів [32, с. 15].

Одним з важливих концептів є концепт «UKRAINE». Він має багато аспектів, таких як географія, історія, політика, економіка, культура, національна ідентичність тощо. Концепт на позначення України також може змінюватися в часі, відповідно до подій, які відбуваються в країні та світі. Одним з джерел, яке впливає на формування та трансформацію образу України, є медійний дискурс. Він відображає та формує публічну думку, впливає на емоції, ставлення, поведінку масової аудиторії, а також може бути інструментом маніпуляції, пропаганди, інформаційної війни тощо. Важливо дослідити, як змінилося ставлення до України в контексті її боротьби проти загарбників. Адже в Україні не завжди був позитивний портрет в англійськомовних ЗМІ. Досить часто репрезентація нашої держави містить негативне значення.

У своєму дослідженні Т. Мудраченко в межах кожного тематичного складника концепту «UKRAINE» виділяє два типи референтів: **актанти** («самостійні сутності, наділені низкою властивостей та ознак, що подаються за допомогою різних предикатів, мовних слів чи виразів, які означають певну властивість предмета чи його належність») [19, с. 184-187] і **події**. Актантами є конкретні референти, які актуалізуються у висловленні.

Типовими актантами є *УКРАЇНА* як цілісна сутність (*Ukraine, country*), *ВЛАДА* (*Ukraine's new leaders, the government, (Ukrainian) authorities, presidency*), *НАРОД УКРАЇНИ* (*people, (Ukrainian) nation, Ukrainians*).

Ми здійснили *власний* переклад всіх прикладів із статей. Окремі фрагменти аналізованого дискурсу містять суто *фактологічну* інформацію про актанта УКРАЇНА. Наприклад:

The west already has sufficient reason to care. Ukraine is a country of 46 million people; a nation that controls the flow of gas to millions of EU households. It remains one of the world's largest exporters of grain – the leading barley exporter and sixth largest of wheat – at a time when the global market is in turmoil [115].

Так, у *першому* прикладі Україну охарактеризовано як країну «з населенням у 46 мільйонів, яка контролює постачання газу мільйонам жителів Євросоюзу; є одним з найбільших експортерів зерна»

Ukraine, a former Soviet republic of 46 million people [117].

У *другому* прикладі Україна – «колишня радянська республіка з 46-мільйонним населенням». У багатьох публікаціях Україна все ще означена, як колишня республіка СРСР. На перший погляд, таке формулювання може використовуватись для того, щоб дати загальну інформацію про Україну, її історію та демографію. Однак насправді воно має негативний відтінок, адже використовується для того, щоб показати, що Україна є слабкою, залежною та невизначеною країною. Негативну тональність мають статті, в яких висвітлюється внутрішній конфлікт, що відчуває Україна між своїми історичними зв'язками з росією та прагненням приєднатися до Європейського Союзу.

*Ukraine is a country **divided**, torn between its historic ties to Russia and its aspirations to join the European Union [119].*

У третьому прикладі Україна – «це розділена країна, яка розривається між своїми історичними зв'язками з Росією та прагненням приєднатися до Європейського Союзу».

Часто висловлюється критична оцінка ситуації з корупцією в Україні, яка є однією з найбільших перешкод для її розвитку та інтеграції в Європу:

*Welcome to Ukraine, the most **corrupt** nation in Europe [88].*

У четвертому прикладі Україна – «найбільш корумпована нація в Європі». Корупція поглиблює бідність, нерівність, соціальну напругу та погано впливає на імідж України в світовому співтоваристві.

*The agreement is less evidence of Mr. Yanukovich's geopolitical inclinations than proof of his **country's weakness** (New York Times, May 20, 2010).*

Угода не стільки свідчить про геополітичні уподобання пана Януковича, скільки про слабкість його країни

У наведеному прикладі виражається протиставлення між двома інтерпретаціями угоди, яку підписав президент України В. Янукович з росією в 2013 році. Автор стверджує, що угода не є настільки доказом геополітичних нахилів Януковича, наскільки доказом слабкості його країни. Автор використовує порівняльний ступінь прикметника *less* – *менше* та сполучник *than* – *ніж* для підкреслення контрасту між двома судженнями. Автор також використовує абстрактні іменники *evidence* та *proof*, які модифікуються прийменниковими групами *of Mr. Yanukovich's geopolitical inclinations* – *геополітичні нахили пана Януковича*, а також *of his country's weakness* – *слабкість його країни*. Образ України в контексті геополітики може визначатися як слабкий, особливо через відсутність єдиної позиції в історичних та геополітичних питаннях.

У двох наступних прикладах властивості актанта **УКРАЇНА** виражаються пропозиційним змістом висловлення:

*Ukraine's apparent **lurch towards authoritarianism** has alarmed EU leaders and MPs* (Guardian, Sep 08, 2010).

Очевидний стрибок України в бік авторитаризму занепокоїв європейських лідерів та депутатів.

Так, у наведеному прикладі актант **УКРАЇНА** кваліфікують за властивістю «авторитарність». У запропонованому текстовому фрагменті використовується негативна лексика, така як *lurch* – ривок, хитання, *authoritarianism* – авторитаризм, *alarmed* – стурбований, що підкреслює небезпеку та занепокоєння, які викликає ситуація в Україні. Речення також використовує контраст між *Ukraine* та *EU leaders and MPs*, що показує розбіжність між позиціями та інтересами різних сторін. Україна зображується як країна, яка, здається, рухається в напрямку авторитаризму.

*Ukraine is **losing** the right to call itself a democratic nation and is **drawing into question** any hope it has for EU membership **any time soon*** (Guardian, Aug 22, 2010).

Україна втрачає право називати себе демократичною державою і ставить під сумнів будь-яку надію на членство в ЄС у найближчому майбутньому

У сьомому фрагменті використовується така лексика, як *losing* – втрачає, *drawing into question* – ставить під сумнів, *any time soon* – в найближчому майбутньому, що підкреслює небезпеку та занепокоєння, які викликає ситуація в Україні. Речення також використовує контраст між *democratic nation* – демократичною державою та *EU membership* – членством в ЄС, що показує розбіжність між бажаним та реальним станом речей. Україна репрезентується як країна, що втрачає своє право називати себе демократичною та ставить під сумнів будь-яку надію на швидке членство в Європейському Союзі.

*Ukraine is **failing the democracy test*** (Guardian, Aug 22, 2010).

Україна провалила тест на демократію.

Метафора реалізується пропозиційним змістом висловлення, де референт Ukraine наділяється характеристиками СТУДЕНТА, який НЕ СКЛАВ ІСПИТУ з такого «предмета», як демократія. Метафоричність образу на позначення України несе негативне значення, а саме: невдача України в якості демократичної країни, що не відповідає демократичним нормам та має проблеми у плані демократичного розвитку.

Проте, трапляються контексти, де актанту УКРАЇНА приписують позитивну оцінку. Наприклад:

The first ambition is to show people from Europe that Ukraine exists, that it is a normal country with normal people (Guardian, May 19, 2005).

Найперше прагнення – показати людям з Європи, що Україна дійсно існує, що це нормальна країна з нормальними людьми.

Так, у наведеному висловленні УКРАЇНА експліцитно характеризується як країна з нормальними людьми (*normal country with normal people*). Окрім того, стверджується бажання донести позитивну конотацію до європейців.

It's tempting for Europeans to say that Ukraine represents the European way to democracy (Guardian, Jan 27, 2005).

Для європейців є спокусою сказати, що Україна уособлює європейський шлях до демократії.

У запропонованому текстовому фрагменті висловлюється думка, що Україна є прикладом європейського шляху до демократії, оскільки вона проводить реформи, бореться з корупцією, захищає свою незалежність та суверенітет від російської агресії. Речення використовує слово *tempting* – *спокусливо*, що показує, що така інтерпретація є привабливою та позитивною для європейців, які підтримують Україну та її європейські прагнення. Речення також використовує контраст між *Ukraine* та *Europe*, що показує різницю між сприйняттям та реальністю.

Майбутнє України отримує метафоричну кваліфікацію:

The outlook for Ukraine is stormy, but the country's not about to split apart (Times, Sep 05, 2008).

Перспективи для України неспокійні, але країна не збирається розколюватися.

У наведеному фрагменті МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ подане у вигляді КОРАБЛЯ, що потерпає від ШТОРМУ, але НЕ РОЗКОЛЮЄТЬСЯ НАВПІЛ. Метафора задана, насамперед, атрибутом *stormy*, який кваліфікує референта *the outlook for Ukraine* – майбутнє України й актуалізує концепт ШТОРМ. Ще одним засобом вербалізації метафори є предикація *the country's not about to split apart* – не схоже на те, щоб країна розкололася навпіл, що в контексті штормового моря метафорично уподібнює УКРАЇНУ – КОРАБЛЮ, який може будь-якої миті розколотися навпіл. Негативне аксіологічне забарвлення корелята ШТОРМ, що імплікує «непевність», «небезпеку», нейтралізується корелятом КОРАБЕЛЬ, який ПРОТИСТОЇТЬ ШТОРМУ, що, відповідно, актуалізує такі аксіологічно навантажені ознаки, як «стійкість», «цілісність».

Актант НАРОД УКРАЇНИ вербалізується лексемами *Ukrainians*, *Ukrainian nation*:

*The Ukrainian nation is very **peaceful** and **calm**... A lot of Ukrainians **still don't believe that they all went out into the street** (Guardian, May 19, 2005).*

Українська нація дуже миролюбна і спокійна... Багато українців досі не вірять, що всі вони вийшли на мітинг.

Український народ у цьому прикладі експліцитно наділено такими властивостями, як *peaceful* – миролюбність та *calm* – спокій. Ці ж якості імплікуються пропозиційним змістом предикації про те, що українці не можуть усвідомити, як вони могли наважитись на революцію (*still don't believe that they all went out into the street*).

Отже, наше дослідження відкриває комплексне обговорення впливу медійної репрезентації на сприйняття та комунікативні динаміки, пов'язані з репрезентацією концепту на позначення Україна, який охоплює різні актанти, такі як УКРАЇНА як цілісна сутність, ВЛАДА та НАРОД УКРАЇНИ. Ці актанти відображаються через призму подій, які відбуваються у політичному, соціальному та економічному вимірах країни.

1) УКРАЇНА як цілісна сутність: ЗМІ підкреслюють стратегічне та геополітичне значення України у світовому контексті, особливо в контексті її ролі в постачанні газу та експорті сільськогосподарської продукції. Образ України також формується через призму її історичних зв'язків та амбіцій щодо приєднання до Європейського Союзу.

2) ВЛАДА: Влада України виступає як суб'єкт, що реагує на виклики вторгнення та робить зусилля для збереження суверенітету країни. Зазначається рішучість та стійкість нових лідерів у вирішенні складних завдань.

3) НАРОД УКРАЇНИ: ЗМІ підкреслюють спокій та миролюбність українського народу, особливо в контексті масових протестів. Акцентується єдність нації та бажання виразити свої демократичні цінності.

Загалом, образ України у медійному дискурсі відображається як країна з важливим геополітичним статусом, рішучою владою та єдиною нацією. ЗМІ створюють образ України як сутності, яка має свої проблеми, але активно працює над їх вирішенням та виявляє силу у єдності та демократичних цінностях.

1.5. Особливості вербалізації концептів у медійному дискурсі

Вербалізація концептів у медійному дискурсі має ряд особливостей, які відрізняють її від вербалізації концептів у інших видах дискурсу. Однією з основних особливостей вербалізації концептів у медійному дискурсі є її **цільова спрямованість**. Медіа-тексти створюються з метою впливу на аудиторію, тому вербалізація концептів у них підпорядкована цій меті.

Медіа-дискурс відіграє важливу роль у передачі та інтерпретації інформації про актуальні події та явища, які хвилюють аудиторію. Американський дослідник Харріс вперше використав термін «мас-медійний дискурс» у теорії текстуальної лінгвістики у 1952 році в статті «Теорія лінгвістики тексту» [23, с. 2].

Зазначається, що сьогодні існує два основні підходи до визначення поняття «мас-медійний дискурс». Згідно з першим, мас-медійний дискурс є особливим видом мовленнєво-мисленнєвої діяльності, специфічної для інформаційної сфери ЗМІ [45, с. 2]. У другому підході мас-медійний дискурс охоплює будь-який тип дискурсу, створеного ЗМІ в полі масової комунікації [45, с. 3]. На нашу думку, більш точним є другий підхід, який визначає масовий дискурс як діяльність, яка відбувається в першу чергу в просторі мас-медіа. Основними функціями медіа дискурсу є інформативна та маніпулююча. Такий тип дискурсу не тільки навчає аудиторію, але й формує її думки.

Вербалізація концептів у медійному дискурсі є процесом вираження концептів за допомогою мовних одиниць, таких як слова, фрази, речення, тексти тощо.

У нашому дослідженні концептуальний образ України репрезентований синтаксичними та стилістичними засобами. Синтаксичне вираження концепту «UKRAINE» в медійних текстах розглядається в практичній частині нашого дослідження.

Серед мовних засобів найчастіше концепти вербалізуються такими стилістичними засобами:

1) *Гіпербола* поширена в медійному дискурсі для посилення емоційного ефекту. Наприклад, концепт «LOVE»:

The love between the two people was so strong that it could move mountains [104].

Кохання між цими двома було настільки сильним, що змогло зрушити навіть гори.

У запропонованому прикладі гіпербола полягає в тому, що любов між двома людьми була настільки сильною, що *it could move mountain* – могла б зрушити гори. Гіпербола в наведеному текстовому фрагменті вказує на те, наскільки надзвичайно сильною і потужною вважається любов, що втілює ідею про велику, практично неймовірну силу цього почуття.

2) *Метафора* є інструментом для створення образів, формування глибокого розуміння та враження на аудиторію. Це найбільш поширений стилістичний засіб для репрезентації концептів в ЗМІ. Прикладом репрезентації концепту «LIFE» із застосуванням метафори є:

*Every day is a new chapter in the **book of life**, but some people choose to **go through life with eyes closed** to every challenge and experience [132].*

Кожен день – це новий розділ у книзі життя, але деякі люди обирають жити з заплющеними очима замість того, щоб сприймати кожен виклик і досвід.

В запропонованому прикладі концепт «LIFE» репрезентується через образ *книги*. Розділи цієї книги – це різні етапи та дні в житті людини, які містять постійні зміни та можливості. Основна метафора виражається в ідеї того, що деякі люди обирають пройти своє життя, мов з *заплющеними очима* перед викликами та враженнями. Таким чином, запропонована метафора розглядає життя як захоплюючу книгу, а ті, хто буде жити із заплющеними очима, можуть пропустити цінність та красу свого власного буття.

До інших стилістичних засобів входять: *порівняння* та *евфемізми* [81]. *Порівняльні конструкції* характерні для медійного дискурсу будь-якої культури та мови. Порівняння робить висловлювання експресивнішим, надає йому особливу виразність і викликає певні асоціації, показуючи ставлення мовця до повідомлення. Прикладом репрезентації концепту «LOVE» із застосуванням порівнянь є:

*Love is **like a flower** that blooms in a person's heart [103].*

Кохання - це як квітка, яка розквітає в серці людини.

У запропонованому текстовому фрагменті вираз *Love is like a flower* є класичним прикладом порівняльної конструкції, де слово *like* вказує на порівняння двох різних речей – *любові* і *квітки*. Використання автором порівняння допомагає створити візуальне зображення у мові та, таким чином, розширює враження від висловлення.

Евфемізм використовується для пом'якшення негативного значення концепту. Розглянемо його крізь призму концепту «DEATH»:

He passed away [106];

Він відійшов у вічність.

Запропонований евфемізм використовується замість прямої назви смерті, *died*. У запропонованому прикладі евфемізм використовується для того, щоб пом'якшити негативне сприйняття смерті. Він допомагає читачам зрозуміти, що людина померла, але не нав'язує їм образ смерті.

У підсумку, наше дослідження розкриває важливі аспекти використання мовленнєвих засобів у формуванні комунікативної парадигми. Аналіз лінгвістичних конструкцій у медійних текстах дозволяє виявити та розуміти тенденції, які визначають сприйняття та реакції аудиторії. Образ України відтворюється в медійних текстах за допомогою синтаксичних та стилістичних засобів. Мовні засоби, які найчастіше використовуються для вербалізації концептів, охоплюють різні стилістичні прийоми. У ході дослідження було визначено, що серед стилістичних засобів актуалізації концептів в медійних текстах найчастіше використовується *гіпербола* та *метафора*. Гіпербола активно використовується в медійному дискурсі для посилення емоційного ефекту та надання висловлюванням виразності. Метафора, у свою чергу, є потужним інструментом для створення глибоких образів.

Крім того, виявлено, що *порівняння* та *евфемізми* також є частими мовними засобами у репрезентації концептів. Порівняння допомагає створити асоціації та визначити ставлення мовця до повідомлення, тоді як евфемізми використовуються для пом'якшення негативних або трагічних значень.

Висновки до Розділу 1

У ході дослідження ми детально розглянули науково-теоретичні аспекти концепту як ментальної одиниці, що відображає знання людини про різні об'єкти, явища та процеси у світі. Встановлено, що концепти формуються на основі особистого досвіду, культурного контексту та соціальної групи. Ми

послугуємося концепцією О. Селіванової, яка визначає концепт як інформаційну структуру свідомості, що включає вербальні та невербальні знання про об'єкт пізнання.

У контексті структурних та змістових характеристик концепту було виявлено, що він є багаторівневим і ієрархічним, включаючи ядро, ближню та дальню периферію. Ядро є стабільним і обов'язковим, ближня периферія включає асоціації та знання, що актуальні в конкретному контексті, а дальня периферія є динамічною та може змінюватися.

Наше дослідження концепту включає такі види аналізу: прийом *лінгвостилістичного аналізу* тропів і фігур для визначення смислового наповнення лінгвостилістичних засобів вербалізації концептів в англійських та німецькомовних текстах ЗМІ; метод *семантичного аналізу* (виявлення знань, які опредметнюються в семантиці виражальних засобів за допомогою дії лінгвокогнітивних механізмів); *метод дефініції* концепту використовувався для визначення його основних характеристик; низку методик *концептуального аналізу* у поєднанні із методом *семантико-когнітивного моделювання*, підґрунтям якого є теорія концептуальної метафори; *метод суцільної вибірки* застосовувався для добору фактичного матеріалу з оригінальних текстів; *кількісний метод* використовувався для обрахунків результатів щодо мовних засобів вербалізації концептів. Ці методи формують комплексний підхід до дослідження концепту «UKRAINE» у медійному контексті.

У контексті актуалізації концепту «UKRAINE» у медійному дискурсі ми зосередились на вербалізації, виявивши, що мовні засоби, такі як *гіпербола*, *метафора* є найбільш вживаними. *Порівняння* та *евфемізми* також широко використовують в медійному дискурсі. Аналіз вербалізації в англійських та німецькомовних медійних текстах вказав на багатогранність та комплексність сприйняття України в міжнародному медійному дискурсі, що виявляється у різних семантичних групах, що охоплюють географічні, історичні, соціальні, політичні, культурні та емоційні аспекти.

Синтаксичний аналіз підкреслив різноманіття мовних конструкцій у вираженні концепту «UKRAINE». Новинні тексти використовують прямі та об'єктивні конструкції для передачі інформації, тоді як аналітичні тексти використовують складніші синтаксичні конструкції для глибшого аналізу та оцінки. Виразність мовлення, риторичні запитання та емоційно забарвлені речення надають текстам художню виразність та допомагають формувати емоційне ставлення до предмета.

Аксіологічний аспект підкреслив, що вербалізація концепту «UKRAINE» у англomовних ЗМІ відображає цінності, важливі для міжнародної спільноти. Це включає в себе підтримку демократії, прав людини, суверенітету та протистояння агресії.

У підсумку, наше дослідження створило обґрунтовану базу для подальших досліджень в галузі мовної репрезентації концепту «UKRAINE» в міжнародних медійних текстах. Аналіз виявив багатоаспектність та динаміку виразності концепту в різних медійних жанрах та країнах.

РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «UKRAINE» В АНГЛОМОВНОМУ ТА НІМЕЦЬКОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ

У сучасному світі медійний дискурс є важливим механізмом формування глобального сприйняття та репутації країн. Однією з ключових лінгвістичних одиниць, що визначають образ країни в англomовному медіа, є концепт «UKRAINE». Вербалізація цього концепту, тобто вираження його у словах та мовленні, є об'єктом нашого дослідження. Концепт «UKRAINE» є одним з найважливіших концептів у сучасному англomовному медіа дискурсі. Це пов'язано з тим, що Україна є важливим геополітичним гравцем, а також країною, яка перебуває у стані війни.

Цей розділ присвячений ретроспективному та сучасному аналізу вербалізації концепту «UKRAINE» в англomовних медійних матеріалах. Ми спробуємо розкрити, як мовні конструкції впливають на формування образу України в англomовних медіа, які синтаксичні та стилістичні використовуються для вираження різних аспектів цього концепту.

Ми використовуємо теорію та методологію дослідження концепту «UKRAINE» та медійного дискурсу, які були розроблені вітчизняними науковцями, такими як О. Єгорова та В. Заїка [3], О. Кирилюк [5], Л. Халявка [22].

Також ми проаналізували різні англomовні медіа тексти з різних джерел, таких як BBC, CNN, The Guardian, The New York Times тощо, які містять вербалізатори концепту «UKRAINE» і відображають різні погляди, оцінки, інтереси, ідеології тощо. А також різноманітні німецькомовні медіа ресурси: Spiegel Online, Tagesschau.de, Zeit Online, Süddeutsche.de, Welt.de.

У контексті геополітичних змін, культурної взаємодії та глобальних викликів, аналіз вербалізації концепту «UKRAINE» надасть можливість визначити ключові лінгвістичні тенденції, що визначають сприйняття України англomовною аудиторією. Велика увага буде приділена не лише вибору слів, а й виразовим стратегіям та реконструкції концептуальних метафор, культурним

референціям та іншим аспектам, що впливають на ефективність вербалізації концепту «UKRAINE» в англomовних медійних текстах.

Ми здійснили *власний* переклад всіх текстових фрагментів зі статей, що надало можливість ретельно вивчити та проаналізувати концепт «UKRAINE» у медійному дискурсі до та після початку повномасштабного вторгнення.

2.1. Семантичний аналіз концепту «UKRAINE» в медійних текстах

Концепт «UKRAINE» є одним з частих об'єктів відображення в англomовних ЗМІ, особливо в контексті політичних, економічних, культурних, геополітичних тощо аспектів. Концепт «UKRAINE» вербалізується в англomовних ЗМІ за допомогою різних мовних одиниць, які репрезентують його ядерні та периферійні ознаки. Ядерні ознаки концепту «UKRAINE» відображають його основні характеристики, які є загальновідомими, стійкими, обов'язковими і характерними для цього концепту. Периферійні ознаки концепту «UKRAINE» відображають його різноманітні аспекти, які є специфічними, варіативними, необов'язковими і залежать від контексту, цілей, інтересів, позицій тощо.

Концепт «UKRAINE» в його польовій організації (ядро, ближня та дальня периферія), виділяючи центральний денотативний зміст із семантичним ядром і периферією за результатами концептуального аналізу.

Компонентний аналіз словникових дефініцій концепту «UKRAINE» може бути використаний для виявлення ядерних ознак концепту «UKRAINE». Для прикладу, Oxford English Dictionary визначає Україну як «*a country in Eastern Europe; population 41,800,000 (estimated 2015); capital, Kyiv; languages, Ukrainian (official), Russian, and others*» Таким чином, концепт «UKRAINE» може мати такі ядерні ознаки: країна, розташована в Східній Європі, має столицю Київ і використовує українську мову як офіційну мову.

Хоча вони менш помітні, периферійні ознаки також значною мірою формують концепт. У них можуть бути елементи культури, які відображають

місцеві характеристики або нові аспекти, які нещодавно стали популярними. Розмаїття аспектів, властивостей, характеристик, атрибутів, відношень, ситуацій і так далі відображаються периферійними характеристиками поняття «UKRAINE».

За допомогою контекстуального аналізу мовних одиниць, які репрезентують концепт «UKRAINE», можна визначити периферійні ознаки ідеї. Наприклад, за результатом нашого дослідження до синонімів концепту «UKRAINE» належать такі слова: *the breadbasket of Europe, the Cossack Hetmanate, the Little Russia, the Ruthenia* тощо. За цими даними, периферійні ознаки концепту «UKRAINE» можуть бути такими: сільськогосподарська держава (*the breadbasket of Europe*); історична область (*the Cossack Hetmanate, the Little Russia*); етнографічна назва (*the Ruthenia*).

Ядерні та периферійні ознаки концепту «UKRAINE» відображають його багатогранність і складність, його динамічність і змінність, його взаємодію з іншими концептами. Вони є предметом постійного дослідження і аналізу, які допомагають краще розуміти і описувати цей концепт, його структуру і функціонування, його роль і значення в англійській мові. У контексті українського мовознавства концепт «UKRAINE» використовується у двох ключових значеннях: як територіальна одиниця, що є частиною держави, та як самостійна держава в цілому. Схожий поділ відбувається й в англійській мові, де лексема «Ukraine» може вказувати як на територіальну одиницю, так і на саму державу.

Семантична презентація концепту «UKRAINE» на вербальному рівні реалізується за допомогою різноманітних мовних засобів. Дефініції грають важливу роль у поданні загального уявлення про концепт, надаючи інформацію про географічне положення, кордони та столицю країни. Описи, навпаки, розгортають уявлення про Україну, розкриваючи її багатий історичний спадок та культурні надбання. Порівняння допомагають виділити схожість чи відмінність між Україною та іншими країнами, особливо її порівняння з Росією часто акцентує політичні аспекти.

Семантичний аналіз концепту «UKRAINE» дозволяє вивчити його значення та роль у медійному дискурсі. З семантичного погляду, концепт «UKRAINE» можна розглядати як складний концепт, який має багато значень. Ці значення формуються у семантичні групи, які застосовуються в англомовних та німецькомовних медійних ресурсах:

1. **Географічна** семантична група містить лексичні одиниці, які називають географічні об'єкти, пов'язані з Україною.

...liegt im Osten Europas und ist seit 1991 unabhängig. Hauptstadt: Kiew [91].

...розташована у Східній Європі і є незалежною державою з 1991 року. Столиця: Київ.

Europe's second largest country, Ukraine is a land of wide, fertile agricultural plains, with large pockets of heavy industry in the east [109].

Друга за величиною країна Європи, Україна – це земля широких, родючих сільськогосподарських рівнин, з великими осередками важкої промисловості на сході.

Ukraine is bordered by Belarus to the north, Russia to the east, the Sea of Azov and the Black Sea to the south, Moldova and Romania to the southwest, and Hungary, Slovakia, and Poland to the west [138].

Україна межує з Білоруссю на півночі, Росією на сході, Азовським і Чорним морями на півдні, Молдовою і Румунією на південному заході та Угорщиною, Словаччиною і Польщею на заході.

Nach Monaten der Besatzung konnten Angehörige der Streitkräfte wieder die ukrainische Flagge auf «Snake Island» hissen [136].

Після місяців окупації військовослужбовці ЗСУ змогли знову підняти український прапор на острові Зміїний.

2. **Історична** семантична група містить лексичні одиниці, які називають історичні події, персоналії, епохи, держави, рухи, організації, символи тощо, пов'язані з Україною.

...the powerful kingdom of Kyivan Rus, the largest empire in Europe at the time [89].

...могутнє князівство Київська Русь, найбільша імперія Європи того часу.

*Zu dieser Zeit wurden Ukrainer:innen **stark unterdrückt**, es folgten Jahrzehnte des Hungers und der Armut [126].*

У той час українці зазнали жорстокого гноблення, за яким послідували десятиліття голоду і злиднів.

*Ukraine Anfang der 1990er **drittgrößte Atommacht der Welt** [113].*

На початку 1990-х років Україна була третьою за величиною ядерною державою у світі.

3. **Соціальна** семантична група містить лексичні одиниці, які описують український народ та його характерні особливості. соціальні групи, класи, шари, статуси, ролі, професії, освіту, науку, культуру, релігію, мораль, етику тощо, пов'язані з Україною.

*Die ukrainische Bevölkerung ist **sehr heteroge**...Kulturell gibt es große Unterschiede [126].*

Українське населення дуже неоднорідне... У культурному плані існують великі відмінності.

*Ukrainians can **never give up** territory to end the war [132].*

Українці ніколи не можуть віддати територію, щоб закінчити війну.

4. Семантична група **сучасні проблеми та події** містить лексичні одиниці, які називають актуальні та важливі питання, які виникають у суспільстві та світі, такі як екологія, здоров'я, політика, економіка, освіта, культура, наука, технологія, безпека, права людини, міжнародні відносини тощо.

*Es gab weiterhin Bestrebungen von **Separatisten** in der Ostukraine, unabhängig zu werden [128].*

Сепаратисти на сході України все ще намагаються здобути незалежність.

Der Euro-Majdan war die größte zivilgesellschaftliche Massenbewegung in Europa seit der Revolution von 1989.

Євромайдан був найбільшим масовим рухом громадянського суспільства в Європі з часів революції 1989 року .

***Diese Fragen** (probleme der ukrainischen und russischen Sprache) **gewannen im Jahre 2014 an Bedeutung**, da Russland seine bewaffnete Intervention damit begründete, seine «Landsleute» vor den nationalistischen Kiewer «Faschisten» beschützen zu müssen, die angeblich die russische Sprache unterdrückten und die Russischsprachigen insgesamt gewaltsam verfolgten [91].*

Ці питання (мовне питання) стали більш важливими в 2014 році, коли Росія виправдовувала своє збройне втручання необхідністю захисту своїх «співвітчизників» від націоналістичних київських «фашистів», які нібито придушували російську мову і жорстоко переслідували російськомовних в цілому.

5. Культурно-символічна семантична група містить лексичні одиниці, які називають культурні явища, твори, жанри, стилі, напрямки, мови, традиції, звичаї, свята тощо, а також символи пов'язані з Україною.

*When **ukrainian music** wasn't under threat, it thrived [95].*

Коли українська музика не була під загрозою, вона процвітала.

***Mykola Lysenko** earned the title of **FATHER OF UKRAINIAN MUSIC**.*

*Микола Лисенко заслужив звання **БАТЬКА УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ**.*

***Kobzars** constituted some of the earliest experiments in Ukrainian musical sovereignty.*

Кобзарі були одними з найперших експериментів української музичної суверенності;

*She is inscribing it with beeswax to make the traditional Ukrainian Easter eggs called **pysanka** [115].*

Вона робить розпис бджолиним воском, щоб зробити традиційні українські Великодні яйця, які називаються писанками.

***Vyshyvanka** has conquered the hearts of the world's most fashionable people.*

Вишиванка підкорила серця наймодніших людей світу» (The Culture Trip).

***Wyschewanika** ist seit Hunderten von Jahren Teil der ukrainischen Kultur und hat eine reiche Geschichte [116].*

Вишиванка є частиною української культури протягом сотень років і має багату історію.

6. **Політична** семантична група містить лексичні одиниці, які називають політичні системи, режими, партії, уряди, органи влади, закони, договори, конфлікти, протести тощо, пов'язані з Україною.

*...members of the **Verkhovna Rada** – Ukraine's Parliament [112].*

...депутати Верховної Ради – Парламенту України.

Budapester Memorandums: Ukraine verzichtet auf Atomwaffen – im Gegenzug für Sicherheit [114].

Будапештський меморандум: Україна відмовляється від ядерної зброї – в обмін на безпеку.

7. **Емоційна** семантична група містить лексичні одиниці, які позначають або виражають емоції, почуття, настрої, ставлення, оцінки тощо, пов'язані з Україною як державою, народом, культурою, історією, природою, символами та іншими аспектами. Емоційна семантична група концепту «UKRAINE» є однією з найбільш розгалужених і різноманітних семантичних груп, оскільки емоції є властивими людській природі і відображаються у мові на різних рівнях.

Misery in Ukraine as deadly conflict drives civilians from homes [94].

Страждання в Україні, адже кровопролитний конфлікт витісняє цивільне населення з рідних домівок.

Bravery is the Ukrainian culture code [86].

Хоробрість - це код української ментальності.

*Ukraine – **stolz** auf eigene Identität [130].*

Україна - гордість за власну ідентичність.

Аналіз семантики концепту «UKRAINE» є комплексним, розроблений враховуючи різноманітні аспекти та їх взаємодію. Ми розробили схему, на якій

зображені найбільш поширені в англомовному та німецькомовному дискурсі семантичні групи концепту «UKRAINE».

Схему «Лексико-семантична вербалізація концепту «UKRAINE» в англійській та німецькій мовах» відображено в *ДОДАТКУ А* роботи. Вона демонструє, які лексичні одиниці використовуються для позначення різних аспектів, характеристик, ознак, атрибутів, властивостей, зв'язків, асоціацій тощо, пов'язаних з цим концептом в мовних системах англійської та німецької мов. В схемі зазначені лексичні одиниці, які найчастіше зустрічаються в медійному дискурсі для позначення тієї чи іншої семантичної групи.

Проте варто додати, що для географічної семантичної групи також властиві такі лексичні одиниці в англомовному дискурсі, як: *Crimea, Kharkiv, Europe, NATO*; в той час, як для німецькомовних ЗМІ: *Lwiw, der Donbass, Europa, die EU*. Історична семантична група в англомовних ЗМІ додатково характеризується такими лексичними одиницями: *Cossacks, Revolution of Dignity, annexation of Crimea, Volodymyr Zelensky*; в німецькомовному медійному дискурсі поняття аналогічні. Щодо культурної семантичної групи варто додати *kobza, дума, hopak, bandura* до англомовного медійного дискурсу, та відповідно *schewtschenkisch, der Unabhängigkeitstag, die Borschtsch, der Schmalz, die Wareniki* – до німецькомовного. Політична семантична група в англомовному медійному дискурсі характеризується додатково такими лексичними одиницями, як: *Batkivshchyna, Servant of the People, Minsk agreements, hybrid war*, а німецькомовний – *die Korruption, die Reformen, die Visafreiheit, die Krim-Plattform*.

Отже, семантичний аналіз концепту «UKRAINE» у англомовному та німецькомовному медійному дискурсі відображає багатогранність та комплексність сприйняття нашої країни. Згідно з проведеним аналізом текстових фрагментів, ключові семантичні групи концепту «UKRAINE» позначають географічні характеристики, історію та культуру, а також пов'язані з народом і суспільством. Семантичний аналіз також підкреслює важливість різних мовних контекстів. Так, відображено різницю в акцентуації певних

аспектів в англomовному та німецькомовному дискурсах, що може відображати особливості сприйняття та інтересів аудиторій цих мов. У процесі аналізу концепту «UKRAINE» у медійному дискурсі, ми виділили та ретельно проаналізували кілька семантичних груп, які спрямовані на розкриття різних аспектів та вимірів цього концепту. Ми виокремлюємо такі семантичні групи:

1. **Географічна** семантична група: Висвітлює аспекти, пов'язані з місцезнаходженням України та її географічними характеристиками.

2. **Історична** семантична група: Спрямована на розгляд історичних подій та взаємозв'язків, які впливають на сприйняття України у світовому контексті.

3. **Соціальна** семантична група: Охоплює аспекти соціальної сфери, включаючи суспільство, його структуру та взаємовідносини.

4. Семантична група **сучасні проблеми та події**: Аналізує сучасні проблеми та актуальні події, що відображаються у медійному просторі.

5. **Культурно-символічна** семантична група: Розглядає символіку та культурні аспекти, що впливають на сприйняття України.

6. **Політична** семантична група: Фокусується на політичні аспекти, включаючи лідерів, політичні події та відносини.

7. **Емоційна** семантична група: Висвітлює емоційний спектр, пов'язаний з уявленням про Україну у медійному контексті.

Загалом, нами визначено і проаналізовано сім семантичних груп, які вербалізують та розкривають концепт UKRAINE в медійному англomовному та німецькомовному дискурсі.

2.2. Синтактико-стилістичне вираження концепту «UKRAINE» в медійних текстах

Вербальна репрезентація концепту «UKRAINE» в англomовних та німецькомовних медійних текстах має ряд особливостей, які відрізняють її від вербалізації цього концепту в інших видах дискурсу. Однією з основних

особливостей є її цільова спрямованість. Медіа-тексти створюються з метою впливу на аудиторію, тому вербалізація концепту «UKRAINE» в них підпорядкована цій меті. Автори медіа-текстів використовують різні мовні засоби для того, щоб викликати у читачів певні емоції, думки або дії.

Актуалізація концепту «UKRAINE» за допомогою синтаксичних засобів дозволить нам глибше розуміти, як мова відтворює не лише фактичну інформацію про країну, а й враження, асоціації та значення, пов'язані з цим поняттям. Під час аналізу ми звернемо увагу на вживання мовних засобів, стилістичні варіації, а також вплив культурного контексту на синтаксичне вираження концепту «UKRAINE». У межах лінгвістичного аналізу цього концепту, наш фокус спрямований на вивчення синтаксичних конструкцій, які використовуються для створення текстових образів та вираження інформації.

У новинних текстах медійного дискурсу досліджуваний концепт найчастіше виражається як іменник у називному відмінку. Одночасно з цим використання **номінативних речень** є одним із найпоширеніших способів для представлення цього концепту, адже вони підкреслюють його сутність.

Наприклад:

In June 2022, Ukraine became an official EU accession candidate [128].

У червні 2022 року Україна стала офіційним кандидатом на вступ до ЄС.

У таких текстах концепт «UKRAINE» виступає як суб'єкт дії або об'єкт повідомлення. Він використовується для надання інформації про країну, її політику, економіку, культуру та інші аспекти.

У свою чергу, *аналітичним текстам* властиве вираження концепту «UKRAINE» більш складними способами, наприклад:

Russia's aggression against Ukraine is a threat to European security [118].

Агресія росії проти України є загрозою для європейської безпеки.

У таких текстах концепт «UKRAINE» використовується для вираження аналізу, оцінок та прогнозів. Він може виступати як суб'єкт дії, об'єкт повідомлення, а також як характеристика або приналежність.

Іншим поширеним способом представлення концепту «UKRAINE» є використання **дієслівних речень**. Дієслівні речення можуть бути використані для того, щоб описати особливості концепту «UKRAINE». Наприклад:

Die Ukraine kämpft für ihre Unabhängigkeit [126].

Україна бореться за свою незалежність.

У цьому реченні концепт Україна виступає як суб'єкт дії. Дієслово *kämpft für* означає *вести боротьбу, змагатися за що-небудь*.

Концепт «UKRAINE» представлений у синтаксичному плані за допомогою **складних речень**. Складні речення можуть бути використані для того, щоб передати складні зв'язки між різними аспектами концепту «UKRAINE». Наприклад:

Although Ukraine gained independence in 1991, it faces various challenges in its political and economic development [120].

Хоча Україна здобула незалежність у 1991 році, вона стикається з різними проблемами у своєму політичному та економічному розвитку.

Досліджуваний концепт досить часто представляється в медійному дискурсі за допомогою **питальних речень**. Вони використовуються для різних цілей, зокрема: для отримання інформації; для вираження аналізу або оцінки; для створення художнього образу та драматичності. У *новинних* текстах питальні речення використовуються для того, щоб залучити увагу читачів і зацікавити їх у подальшому читанні. Вони можуть бути використані для постановки ключових питань, які висвітлюють основну тему тексту. Наприклад:

Warum hat Russland die Ukraine angegriffen? [135]

Чому росія вторглася в Україну?

У *аналітичних* текстах питальні речення можуть використовуватися для вираження аналізу, оцінок та прогнозів. Вони можуть бути використані для того, щоб підштовхнути читачів до самостійного мислення і прийняття рішень. До прикладу:

Can Ukraine win a positional war of attrition? [93]

Чи може Україна виграти позиційну війну на виснаження?

Для створення художнього образу та драматичності часто використовується експресивність мовлення. Такі статті використовуються для того, щоб занурити читачів у атмосферу тексту і викликати у них певні емоції.

Наприклад:

What is the fate of Ukraine, which is fighting for its independence? [103]

Яка доля чекає на Україну, яка бореться за свою незалежність?

Також концепт «UKRAINE» представляється у синтаксичному плані за допомогою **риторичних запитань**. Риторичні запитання можуть бути використані для того, щоб підкреслити важливість концепту «UKRAINE».

Наприклад:

Is it possible to imagine a world without Ukraine? [140]

Чи можна уявити світ без України?

Загалом, концепт «UKRAINE» є складним і багатограним концептом, який має широкий спектр значень. Він може позначати країну, націю, культуру, історію та інші аспекти, пов'язані з Україною. Він може бути реалізований на синтаксичному рівні за допомогою різних синтаксичних засобів.

Порядок слів у реченні може підкреслити певний аспект концепту, що досліджується. Наприклад, у реченні «*Ukraine is a **country** located in Eastern Europe*» («Україна розташована у Східній Європі») порядок слів підкреслює, що Україна є *країною*, а не просто територією.

Синтаксичні конструкції можуть також використовуватися для реалізації концепту «UKRAINE». Наприклад, у реченні «*Ukraine is a country with a rich **history and culture***» («Україна - це країна з багатою історією та культурою») синтаксична конструкція «іменник + прикметник» підкреслює *багату історію та культуру* України.

Можемо узагальнити, що вербалізація концепту «UKRAINE» на синтаксичному рівні виявилася важливою для розуміння того, як мовлення відтворює і переосмислює інформацію про країну в різних мовних спільнотах. У новинних текстах, що розглядалися в рамках дослідження, використання

номінативних речень є одним із найпоширеніших способів синтаксичного вираження концепту «UKRAINE» у новинах. Вони створюють базовий фундамент для передачі об'єктивної інформації, і водночас підкреслюють його важливість у контексті подій. Аналітичні тексти відрізняються більш складними синтаксичними конструкціями для презентації образу України. Використання дієслівних речень та складних речень допомагає докладніше аналізувати, оцінювати та прогнозувати різні аспекти пов'язані з Україною. Також варто зазначити, що питальні речення використовуються для привертання уваги та зацікавлення читачів, особливо у новинах. Використання риторичних запитань додають художній вираз та драматичність до синтаксичного вираження концепту «UKRAINE» у медійних текстах.

Схема «Синтаксичне вираження концепту «UKRAINE» в медійних текстах», що розташована в ДОДАТКУ Б, дозволяє врахувати різнобічні аспекти та функції у відповідності до мети та структури тексту.

В англomовному та німецькомовному медіа дискурсі найчастіше використовуються такі стилістичні засоби для створення ефективною та емоційно насиченою вербальною репрезентації концепту «UKRAINE»: *метафори, порівняння, гіперболи, евфемізми, анафори*.

Найпоширенішим стилістичним засобом, за допомогою якого репрезентують образ України в англomовних та німецькомовних ЗМІ є **метафори**. Вона є потужним мовним інструментом, який може використовуватися для створення образного уявлення про певне поняття або предмет, посилення емоційного впливу, додати тексту експресивності.

***Die Ukraine ist ein Leuchtturm der Demokratie in Europa** [98].*

Україна є дороговказом демократії в Європі.

Метафоричний образ *die Ukraine ist ein Leuchtturm* – *Україна є дороговказом* в запропонованому текстовому фрагменті має символічне значення, що наголошує на важливості України в контексті демократії та як об'єкта, який світить прикладом для інших країн Європи. Метафора в

досліджуваному прикладі використовується для акцентуації та позитивного визначення України в політичному та демократичному контексті.

The war in Ukraine is a war against civilization.

Війна в Україні - це війна проти всього людства.

В запропонованому прикладі основний елемент метафори полягає в порівнянні війни з атакою проти людства. Метафора *war against civilization* створює враження, що війна не лише конфлікт між країнами, але також загроза для цілого світу.

Іншою поширеною мовною стратегією вербалізації концепту «UKRAINE» в англomовних та німенцькомовних медійних текстах є використання **порівнянь**. Наприклад, у статті «Ukraine: A David and Goliath Story» (2022) видання «The New York Times» концепт «UKRAINE» порівнюється з Давидом, який переміг Голіафа.

*The world is focused on Ukrainian President Volodymyr Zelensky, who is leading a defiant nation **in this David vs. Goliath battle** against Russia's Vladimir Putin [124].*

Світ прикутий до президента України Володимира Зеленського, який очолює непокірну націю в цій битві Давида з Голіафом проти російського президента Володимира Путіна.

Це порівняння підкреслює героїзм українського народу, який протистоїть російській агресії.

Гіперболи використовуються для вербалізації концепту «UKRAINE» в англomовних медійних текстах, вони посилюють емоційний ефект від вербалізації концепту. Наприклад:

*Today the Ukrainian people are defending not only Ukraine, they are fighting for the values of Europe and the world, in the name of the future... Ukrainians **fighting for entire world** [141].*

Сьогодні український народ захищає не лише Україну, він бореться за цінності Європи та світу, в ім'я майбутнього... Українці воюють за весь світ.

В наведеному прикладі, який є фрагментом статті, опублікованої у 2022 році, йдеться про те, що Україна *бореться за свободу всього світу*. Ця гіпербола посилює емоційний ефект щодо масштабів російського вторгнення в Україну.

Евфемізми використовуються для репрезентації образу України в англійських медійних текстах для пом'якшення негативного значення концепту. Наприклад, у наведеному нижче прикладі йдеться про те, що росія *розпочала військову операцію* в Україні, а не про те, що вона *вторглася* в Україну. Цей евфемізм дозволяє уникнути прямої згадки про російську агресію.

*Russia has launched **military operations** in Ukraine [88].*

Росія розпочала військову операцію в Україні.

Анафора є важливим засобом в медіа дискурсі, адже виконує емоційну, когезивну, риторичну функції. Вона зосереджує увагу на ключових елементах, створюючи певний ритм та динаміку у висловлюванні, а також посилює емоційний вплив на аудиторію.

***Die Ukraine** ist mehr als nur ein Land. **Die Ukraine** ist eine Idee, die von vielen Menschen geteilt wird. **Die Ukraine** ist ein Symbol für den Kampf um Unabhängigkeit und Selbstbestimmung [96].*

Україна – це більше, ніж просто країна. Україна - це спільна ідея, котру поділяють багато людей. Україна – це символ боротьби за незалежність і самовизначення.

Отже, у медійному дискурсі вербалізація концепту «UKRAINE» базується на різноманітних мовних стратегіях, які спрямовані на вплив на аудиторію та формування певного сприйняття образу України. Засоби вербалізації глибоко вплетені в структуру медійних текстів і виконують різні комунікативні функції.

1) **Метафори** є одними з найбільш поширених та ефективних засобів вербалізації концептів в медійному дискурсі. Вони створюють образи, надають текстам емоційність та глибину.

2) Порівняння допомагають створити асоціації та надати образу України особливого значення.

3) Гіпербола використовується для підсилення емоційного ефекту від вербалізації концепту. Це створює враження загострення ситуації та підкреслює її важливість.

4) Евфемізми використовуються для пом'якшення негативного значення концепту. Це може впливати на сприйняття читачів та зменшити конфліктність висловлювань.

5) Анафора забезпечує емоційність, когезію та ритмічність висловлювань, підсилюючи їхню ефективність.

Враховуючи представлені приклади, можна визначити, що метафори виявляються найбільш поширеним та важливим стилістичним засобом для вербалізації концепту «UKRAINE» у англомовних та німецькомовних ЗМІ. Вони дозволяють створювати сильні образи, акцентувати увагу на ключових аспектах та впливати на емоційне сприйняття читачів.

2.3. Реконструкція концептуальних метафор у англомовних медійних текстах

Одним із способів дослідження мовної картини світу є реконструкція концептуальних метафор, які відображають спосіб розуміння і описування різних сфер життя за допомогою метафоричних переносів. Концептуальні метафори не тільки виражають наші погляди, цінності і ідеології, але й впливають на нашу поведінку і сприйняття. Тому реконструкція концептуальних метафор в англомовній та німецькомовній пресі для вербалізації концепту «UKRAINE» може дати цікавий і актуальний матеріал для лінгвістичного аналізу.

Англомовна преса є одним із найважливіших джерел інформації і комунікації про Україну в світі, а також одним із засобів формування інтернаціонального іміджу України. Реконструкція концептуальних метафор в

англомовній пресі відображає різні аспекти і оцінки України, її політичної, економічної, культурної, історичної ситуації, а також її ролі і місця в світі.

О. Семида та І. Ахмад у своєму дослідженні висвітлили, що політичні та суспільні явища, що відбуваються в Україні, осмислюються в межах певних когнітивних структур, концептуальних метафор [79].

Українська тематика до та після початку війни в англомовній пресі розглядається в таких сферах: *ПОЛІТИКА*, *ДЕРЖАВНІ ПРОБЛЕМИ* та *ТЕХНОЛОГІЇ*. Дослідження концептуальних метафор в цих сферах надасть можливість розкрити не тільки зміни у мовленні під час кризових ситуацій, але і їх вплив на формування суспільного уявлення та реакцій.

І. ПОЛІТИЧНА СФЕРА є складною і багатогранною, що включає в себе широкий спектр питань і проблем. Вона постійно розвивається і змінюється, що робить її ще більш складною.

1. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ КРАЇНА ІНТРИГ (UKRAINE IS A COUNTRY OF INTRIGUE) одна із поширених способів опису політичного процесу до початку повномасштабного вторгнення росії (*danger, threat, risk, peril, hazard, menace*).

Ukraine's pivotal position in geopolitical struggles had made Kiev, a picturesque capital of cobblestoned streets on the Dnepr River, into the 21st century's equivalent of Cold War dens of intrigue [102].

Ключова позиція України в геополітичній боротьбі перетворила Київ, мальовничу столицю з брукованими вулицями на Дніпрі, на логово інтриг часів холодної війни в 21 столітті.

Наведений текстовий фрагмент, опублікований у 2019 році, виділяє ключові аспекти, які репрезентують досліджувану концептуальну метафору: використання терміну *pivotal position* – *ключова позиція* свідчить про те, що Україна займає важливе стратегічне положення в глобальних геополітичних конфліктах; вираз *the 21st century's equivalent of Cold War dens of intrigue* наголошує на інтригах і складності сучасного стану України, порівнюючи її з *логовом інтриг* холодної війни.

2. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ НАПРУГА (UKRAINE IS A TENSION) часто реконструюється в англomовних ЗМІ в період анексії Криму та проведення антитерористичної операції на сході (*standoff, powder keg, time bomb, contradictions, political split, conflicts, contradictions, opposition, internal dissent*).

Ukraine is a powder keg that could explode at any moment [99].

Україна схожа на порохову бочку, яка може вибухнути в будь-який момент.

Запропонований текстовий фрагмент відображає складну та напружену політичну ситуацію в Україні, яка була відбувалася з 2014 по 2016 рр. Метафора *a powder keg* – порохова бочка вказує на наявність потенційно небезпечної ситуації, яка може призвести до конфлікту. Вислів *could explode at any moment* – може вибухнути в будь-який момент підкреслює непередбачуваність ситуації та небезпеку, яка існує в Україні. Важливо врахувати, що цитата датована 2016 роком. У той період Україна переживала значні політичні та соціальні турбуленції, зокрема внаслідок анексії Криму росією та війни на сході України.

3. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ МІСТ (UKRAINE IS A BRIDGE) належить до типу орієнтаційних метафор, в яких одна область пізнання представлена в термінах іншої, що має просторову організацію. Україна висвітлюється в англomовних медіа як об'єкт, який має важливу роль у забезпеченні зв'язку, співпраці, обміну, інтеграції, діалогу тощо між різними країнами, регіонами, культурами, цивілізаціями тощо (*unification, integration, community*).

Ukraine will be a bridge between East and West...a country that has been torn between two different geopolitical and cultural spheres for centuries [125].

Україна стане містом між Сходом і Заходом...країна, яка століттями була розірвана між двома різними геополітичними та культурними світами.

Запропонований текстовий фрагмент, опублікований у 2010 році, висловлює ідею, що Україна – це *bridge* (споруда, що з'єднує два береги, дві

точки, два світи тощо) між Сходом і Заходом, тобто вказується на геополітичне положення країни та її потенційну роль у сприянні взаєморозумінню, співпраці та взаємодії між культурними та геополітичними сферами. Слово *torn* – *розірвана* виражає ідею, що Україна стикається з конфліктом та поділом між двома різними геополітичними та культурними сферами, вказує на складність вибору, самоідентифікації та взаємодії між різними впливами та інтересами. В цілому в наведеному прикладі автор визначає роль України як країни, яка має потенціал об'єднати полярно різні частини світу, але в той же час, вона стикається з внутрішніми та зовнішніми викликами, пов'язаними з цією унікальною позицією.

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну, англomовні ЗМІ почали використовувати концептуальні метафори, які підкреслюють більш конкретні аспекти ситуації. Україна стала розглядатися як країна, яка бореться за свої демократичні цінності та суверенітет.

4. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ДЕМОКРАТІЯ (UKRAINE IS A DEMOCRACY), яка репрезентує образ України як лінію фронту демократії, що бореться за свою незалежність та суверенітет (*champion of democracy, democratic values, defender of freedom, struggle, resilience*)

*Ukraine is now the front line in the global **struggle for democracy** [132].*

Зараз Україна опинилась на самісінській передовій у боротьбі за демократію у світі.

Приклад, що аналізується, є словами підтримки Україні в її боротьбі проти російської агресії. Вони передають ідею, що Україна є прикладом мужності, волелюбності та стійкості. Використовуються слова *front line* – *передова*, як метафора для показу ролі України у глобальному конфлікті між авторитаризмом та демократією.

5. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ВІЙНА (UKRAINE IS A WAR) використовується для опису війни в Україні як боротьби між добром і злом. У цій метафорі Україна представляється як жертва, яка бореться за свою

свободу і незалежність проти агресора росії (*battleground, war zone, conflict theater, frontline nation, war-torn country, hostile environment*).

The world is focused on Ukrainian President Volodymyr Zelensky, who is leading a defiant nation in this David vs. Goliath battle against Russia's Vladimir Putin [124].

Світ прикутий до президента України Володимира Зеленського, який очолює непокірну націю в цій битві Давида з Голіафом проти російського президента Володимира Путіна.

У наведеному прикладі метафора *David vs. Goliath battle* – битва Давида з Голіафом стає символом боротьби України як меншої нації проти більшої сили (російського президента); а *a defiant nation* – непокірна нація підкреслює вольовий та рішучий характер українців у відстоюванні своїх інтересів.

6. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ (UKRAINE IS THE FUTURE OF EUROPE) використовується в англomовному медіа дискурсі, щоб показати, що Україна є країною, яка бореться за демократичні цінності та суверенітет, і що її успіх є важливим для майбутнього Європи. Багато людей у всьому світі були вражені мужністю та рішучістю українського народу, який бореться за свою країну (*future, democracy, freedom, beacon, hope*).

Ukrainians have now been fighting not only for their country but for future of Europe, its values of freedom and democracy [94].

Сьогодні українці борються не лише за свою країну, але й за майбутнє Європи, її цінності свободи і демократії.

Запропонований текстовий фрагмент підкреслює роль України як не лише національного суб'єкта, але й ключового учасника в будівництві майбутньої Європи.

Отже, ПОЛІТИЧНА СФЕРА репрезентується рядом концептуальних метафор, які відображають динаміку та зміни в сприйнятті України до повномасштабного вторгнення та після нього.

До початку повномасштабного вторгнення можемо реконструювати такі метафори, як: УКРАЇНА – ЦЕ КРАЇНА ІНТРИГ (UKRAINE IS A COUNTRY OF INTRIGUE), УКРАЇНА – ЦЕ НАПРУГА (UKRAINE IS A TENSION), УКРАЇНА – ЦЕ МІСТ (UKRAINE IS A BRIDGE).

Після початку повномасштабного вторгнення реконструюються нові концептуальні метафори, такі як УКРАЇНА – ЦЕ ДЕМОКРАТІЯ (UKRAINE IS A DEMOCRACY), УКРАЇНА – ЦЕ ВІЙНА (UKRAINE IS A WAR), УКРАЇНА – ЦЕ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ (UKRAINE IS THE FUTURE OF EUROPE). Такий еволюційний зсув у концептуальних метафорах відображає важливі зміни в політичному уявленні України.

II. У медійних засобах спостерігається тенденція до подання переважно негативних оцінок, оскільки негативні оцінки мають більший прагматичний ефект. В **СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ПРОБЛЕМ** розглядаються ключові виклики та завдання, які ставляться перед Україною в політичному, економічному, соціальному та культурному вимірах.

До початку повномасштабного вторгнення, відбувалась інтенсивна дискусія щодо державних проблем та внутрішніх викликів, які ставали перед Україною.

1. Однією з ключових концептуальних метафор, яка широко використовувалась у медійних та політичних обговореннях, була метафора УКРАЇНА – ЦЕ КРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ (UKRAINE IS A COUNTRY AT A CROSSROADS). Ця метафора втілювала в собі не тільки реальні проблеми та вибори, які ставали перед українським суспільством, але й передавала глибокий сенс вибору, важливість прийняття стратегічних рішень та визначення майбутнього курсу розвитку країни (*crossroads, critical juncture, decision point, pivotal moment, historical crossroads, dilemma*).

Ukraine is at a crossroads, a choice between democracy and authoritarianism, between Europe and Russia [119].

Україна стоїть на роздоріжжі, перед вибором між демократією та авторитаризмом, між Європою та росією.

Запропонований приклад є фрагментом статті, опублікованої у 2007 році після Помаранчевої революції 2004 року, коли Україна переживала період політичних турбулентностей та змін. Вираз *at a crossroads* – *стоїть на роздоріжжі* вказує на те, що Україна знаходилася на перехресті важливих історичних та політичних шляхів, де необхідно було прийняти стратегічні рішення для подальшого розвитку. Зазначається також важливість вибору політичного шляху та форми управління для країни, підкреслюючи *a choice between democracy and authoritarianism* – *вибір між демократією і авторитаризмом*. Уточнення *between Europe and Russia* – *між Європою та росією* підкреслює геополітичне положення України та необхідність вибору між інтеграцією до європейських структур чи збереженням тісних відносин з росією.

В сучасному контексті України, питання корупції визнається однією з великих державних проблем, яка серйозно впливає на розвиток країни та її імідж на міжнародному рівні.

2. Використання концептуальної метафори УКРАЇНА – ЦЕ КОРУПЦІЯ (UKRAINE IS CORRUPTION) в англomовному медіа дискурсі, як до, так і після повномасштабного вторгнення, стає ключовим аспектом аналізу та формування громадської свідомості. До початку повномасштабного вторгнення вона репрезентує країну через проблему корупції, роблячи це якщо не єдиним, то домінуючим елементом її ідентичності (*plagued, endemic, rule, exception*)

*Ukraine is a country **plagued by corruption*** [90].

Україна – країна, страждає від корупції.

Запропонований текстовий фрагмент опублікований у 2015 році, коли проблема корупції в Україні була на піку інтернаціональної уваги через події Євромайдану та початок конфлікту на сході країни. Використання слова *plagued* – *страждає* має негативний відтінок і вказує на те, що корупція в Україні є не лише проблемою, але й важким та системним недоліком, який суттєво впливає на всі сфери суспільства. Слово *country* – *країна* підкреслює,

що проблема корупції не є випадковою чи обмеженою, вона розглядається як характеристика всієї країни, що підсилює важливість та розмір проблеми.

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну використання зазначеної концептуальної метафори стало менш поширеним. Це пов'язано з тим, що війна в Україні привернула увагу до інших аспектів українського суспільства, таких як героїзм українського народу, його прагнення до свободи та демократії. Однак, зазначена концептуальна метафора використовується для того, щоб підкреслити, що корупція є однією з причин, чому росія напала на Україну, адже вона послаблює статус нашої держави (*threat, opportunity, obstacle, post-war recovery*).

*Ukraine is a country **held hostage** by corruption.*

Україна - заручниця корупції.

Запропонований текстовий фрагмент є цитатою зі статті, яка була опублікована виданням The New York Times у 2022 році. Використовується вислів *held hostage*, що можна також перекласти як *бути в полоні*, що має символічне значення для країни, яка перебуває в стані війни, але має внутрішнього ворога – корупцію.

Отже, до початку повномасштабного вторгнення Україна часто розглядалася як така, що має ряд проблем, таких як корупція, бюрократія та слабе верховенство права. Ці проблеми розглядалися як перешкоди на шляху розвитку України. Такий образ України подавався через метафори УКРАЇНА – ЦЕ КРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ (UKRAINE IS A COUNTRY AT A CROSSROADS), УКРАЇНА – ЦЕ КОРУПЦІЯ (UKRAINE IS CORRUPTION).

Після початку повномасштабного вторгнення ще більш актуальною стала метафора УКРАЇНА – ЦЕ КОРУПЦІЯ (UKRAINE IS CORRUPTION). Це свідчить про новий фокус на системних проблемах країни, зокрема у плані корупції.

Висновок нашого дослідження полягає в тому, що концептуальні метафори відображають не лише зміни в поглядах на Україну, але й вказують на виклики, з якими країна стикається після подій повномасштабного

вторгнення, приділяючи особливу увагу проблемі корупції як важливому напрямку у вирішенні державних проблем.

III. До початку повномасштабного вторгнення **ТЕХНОЛОГІЧНА СФЕРА** України вже відзначалася помітними досягненнями та інноваціями, що позиціонувало країну як процвітаючий центр розвитку технологій та ІТ. Однак з початком повномасштабного вторгнення технологічна сфера зазнала глибоких змін, що відображають ширший вплив геополітичних подій на цифровий ландшафт країни.

В часи, що передували вторгненню, технологічний сектор України здобув визнання завдяки своєму динамізму, підприємницькому духу та внеску в глобальні інновації. Країна могла похвалитися процвітаючою екосистемою стартапів, пулом кваліфікованих ІТ-фахівців та зростаючою репутацією ключового гравця на світовій технологічній арені.

З розгортанням вторгнення технологічний сектор зіткнувся з безпрецедентними викликами, починаючи від руйнування інфраструктури та загроз кібербезпеці і закінчуючи вимушеним переселенням кваліфікованих спеціалістів. Цей період не лише продемонстрував стійкість української технологічної спільноти перед обличчям несприятливих обставин, але й поставив питання про ширші наслідки конфлікту для цифрової сфери.

1. Концептуальна метафора **УКРАЇНА – ЦЕ ЦЕНТР ІННОВАЦІЙ** (UKRAINE IS A CENTRE OF INNOVATION) застосовується як до початку повномасштабного вторгнення, так і після розгортання воєнних дій. Вона зосереджується на технологічних досягненнях та наукових дослідженнях України та репрезентується такими мовними одиницями: *innovation, technology, entrepreneurship, research, creativity, hub, startups, collaboration*.

Запропонована концептуальна метафора до початку повномасштабного вторгнення була наративом, який активно розвивався в англomовному медіа дискурсі. Відображалася перспективність та динаміка української інноваційної сфери, акцентувалася роль країни у світовому інноваційному просторі.

*Diia is just one initiative that demonstrates **Ukraine's progress** towards becoming a **European technology powerhouse** [129].*

Дія – це лише одна з ініціатив, яка демонструє прогрес України на шляху до становлення її як європейського технологічного центру.

*Ukraine is **a hotbed of innovation**, with startups working on cutting-edge technologies such as artificial intelligence and blockchain [117].*

Україна є розсадником інновацій, де стартапи працюють над передовими технологіями, такими як штучний інтелект і блокчейн.

Запропоновані текстові фрагменти свідчать про позитивний імідж України в контексті досліджуваної концептуальної метафори до початку повномасштабного вторгнення. Ініціатива «Дія» служить прикладом прогресу України на шляху до становлення як європейського технологічного центру. Україна визначається як розсадник інновацій, що підтверджує важливу роль країни у розробці новаторських рішень та впровадженні передових технологій.

Зараз, після початку повномасштабного вторгнення, концептуальна метафора, що досліджується, еволюціонувала в контексті нових викликів та реалій. Висловлення про інноваційний потенціал України нині мають не лише технологічний підтекст, а й враження від розвитку умов у складному політичному та економічному середовищі.

*Some predict that after the war Ukraine will emerge as one of the world's **most dynamic technology centres** [85].*

Прогнозують, що після війни Україна стане одним з найдинамічніших технологічних центрів світу.

*Despite the ongoing challenges, Ukraine remains a **hub of innovation**, showcasing resilience in the face of adversity [131].*

Незважаючи на постійні випробування, Україна залишається центром інновацій, демонструючи стійкість перед обличчям негараздів.

Запропоновані приклади є фрагментами статей, опублікованих після початку повномасштабного вторгнення російської федерації. Продовжується зображення позитивного образу України як центру інновацій. Прогноз про те,

що Україна стане одним з найдинамічніших технологічних центрів світу, підкреслює оптимістичний погляд на інноваційний розвиток країни після конфлікту. Висловлювання про те, що Україна залишається центром інновацій, незважаючи на труднощі, підкреслює стійкість країни в умовах викликів та випробувань. Це відзначає вміння України адаптуватися та розвиватися в умовах нестабільності. А вислів про те, що Україна є орієнтиром інновацій в умовах геополітичної нестабільності, підкреслює важливість ролі країни у використанні технологій для відновлення економіки та суспільної стійкості.

Загалом, ми можемо зробити висновок, що концепт «UKRAINE» належить до сфери як соціального, так і політичного життя, тому є важливим визначити та описати механізми формування сприйняття нашої держави іншомовною культурною спільнотою. Із цією метою ми розглянули основні сфери: ПОЛІТИКА, ДЕРЖАВНІ ПРОБЛЕМИ та ТЕХНОЛОГІЇ, проте можливих сфер набагато більше.

Концептуальні метафори, які використовуються в англomовних медійних текстах для опису України, значно змінилися після початку повномасштабного вторгнення росії. До подій 2022 року Україна часто розглядалася як країна, яка знаходиться на перетині двох світів, Сходу і Заходу. Вона була місцем, де відбувалися конфлікти та інтриги. Однак після вторгнення Україна стала символом боротьби за свободу та демократію. Вона є країною, яка захищає свій суверенітет.

Основними концептуальним метафорами в ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ до початку повномасштабного вторгнення були: УКРАЇНА – КРАЇНА ІНТРИГ (UKRAINE IS A COUNTRY OF INTRIGUE) , УКРАЇНА – ЦЕ НАПРУГА (UKRAINE IS A TENSION), УКРАЇНА – ЦЕ МІСТ (UKRAINE IS A BRIDGE). Після початку повномасштабного вторгнення образ України репрезентується за допомогою таких концептуальних метафор: УКРАЇНА – ЦЕ ДЕМОКРАТІЯ (UKRAINE IS A DEMOCRACY), УКРАЇНА – ЦЕ ВІЙНА (UKRAINE IS A WAR), УКРАЇНА – ЦЕ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ (UKRAINE IS THE FUTURE OF EUROPE).

У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ПРОБЛЕМ до початку вторгнення Україна зображувалась за допомогою таких концептуальних метафор: УКРАЇНА – ЦЕ КРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ (UKRAINE IS A COUNTRY AT A CROSSROADS). Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ КОРУПЦІЯ (UKRAINE IS CORRUPTION) актуальна й сьогодні.

У ТЕХНОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ до та після початку повномасштабного вторгнення Україна репрезентується за допомогою концептуальної метафори УКРАЇНА – ЦЕ ЦЕНТР ІННОВАЦІЙ (UKRAINE IS A CENTRE OF INNOVATION).

2.4. Реконструкція концептуальних метафор у німецькомовних медійних текстах

Лінгвістика та медійний аналіз відіграють ключову роль у розкритті глибоких шарів значень, які приховані у мові, особливо коли йдеться про вживання концептуальних метафор. Важливим завданням є не лише визначення самої наявності в німецькомовному медіа дискурсі метафор, які стосуються репрезентації образу України в світі, а й їхнього аналізу на рівні семантики та впливу на сприйняття читачів.

Українська тематика до повномасштабного вторгнення та після початку подій 2022 року в німецькомовному медіа дискурсі розглядається в таких сферах як: ПОЛІТИКА та ДЕРЖАВНІ ПРОБЛЕМИ.

I. Активне висвітлення **ПОЛІТИЧНОЇ СФЕРИ** України в німецькомовних ЗМІ почалося з 2014 року, після Революції Гідності. Це пов'язано з тим, що Революція Гідності була важливим поворотним моментом в історії України, і викликала великий інтерес у Німеччини та інших європейських країн.

У нашому дослідженні ми опрацювали статті не лише після початку повномасштабного вторгнення росії, а й до цієї події.

1. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ГРА (UKRAINE IST EIN SPIEL) є одною з найпоширеніших метафор, яка використовується для представлення політичної сфери до початку повномасштабного вторгнення. У даному випадку політики розглядаються як гравці, які змагаються за владу (*Spiel, Strategie, Spieler, Bühne Wahl und Risiko, Taktik, Interaktion der Spieler*).

Die Ukraine ist ein Schachbrett, auf dem Russland und Deutschland ihre Partien spielen [104].

Україна - це шахова дошка, на якій Росія та Німеччина грають свою гру.

Запропонований текстовий фрагмент опублікований в статті 2014 року після загострення ситуації на Донбасі. Використана метафора *ein Schachbrett* – шахова дошка ілюструє вплив великих гравців на політичному та геополітичному рівні, вказує на стратегічні ігри, в яких беруть участь росія та Німеччина, використовуючи Україну як свою «шахову дошку».

2. До початку повномасштабного вторгнення росії в Україну в німецькомовних медіа часто використовувалася концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ОСТАННІЙ БАСТІОН (DIE UKRAINE IST DIE LETZTE BASTION). Під цим символом розуміється щось міцне, непорушне, що слугує захистом або опорою проти небезпеки (*Bastion, Festung, Wachturm, Hauptfestung, Letzte Hoffnung, Letztes Bollwerk, Letzter Widerstand, Letztes Bollwerk der Freiheit*).

Die Ukraine ist Europas letzte Bastion gegen die russische Expansion.

Україна - це останній бастіон Європи проти російської експансії.

В наведеному прикладі, який є фрагментом цитати зі статті 2017 року публікації, використовується термін *Bastion* – бастіон для опису України, як останньої фортеці Європи проти російської експансії. Негативний підтекст запропонованих цитат з німецькомовних ЗМІ полягає в тому, що вони розглядають Україну як пасивний предмет, який може бути захоплений або втрачений.

3. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ПОРОХОВА БОЧКА (DIE UKRAINE IST EIN PULVERFASS) часто використовувалась у

німецькомовному медійному просторі перед початком повномасштабного вторгнення для визначення складного політичного та геополітичного становища країни. Запропонована метафора передавала уявлення про Україну як потенційно небезпечний регіон, який може стати джерелом напруги та конфліктів (*Pulverfass, Explosion, Gefahr, Konflikt, Unsicherheit, Spannung, Instabilität, Krise*).

*Die Ukraine ist ein **Pulverfass**, das jederzeit explodieren kann [138].*

Україна - це порохова бочка, яка може вибухнути в будь-який момент.

Наведений приклад є фрагментом статті, опублікованої у 2021 році, в якому підкреслюється політична нестабільність в Україні, а також загроза, яку вона представляє для Європи.

Після початку російського вторгнення в Україну в 2022 році висвітлення ПОЛІТИЧНОЇ СФЕРИ України в німецькомовних ЗМІ стало ще більш активним. Німецькі ЗМІ часто розповідають про хід війни, про жертви російського вторгнення, а також про міжнародну підтримку України.

4. Після початку повномасштабного вторгнення в політичній сфері концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ГЕРОЙ (DIE UKRAINE IST EIN HELD) репрезентує образ України як суб'єкта, що проявляє героїзм у важкі часи та протистоїть ворогу. Україна стала символом сильного супротиву, непохитної вольової рішучості та готовності захищати свою незалежність. (*Heldenhafte Verteidigung, Unerschütterlicher Widerstand, Demokratische Standhaftigkeit*).

*Die Ukraine ist ein **Held** im Kampf für ihre Freiheit.*

Україна є героєм у боротьбі за свою свободу.

В наведеному прикладі виражається підтримка та захоплення України за активну оборону своєї незалежності та свободи. Використання терміну *ein Held* – *герой* репрезентує образ України як сильної та відважної країни, яка стоїть на захисті своїх основних цінностей.

5. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ НАДІЯ (UKRAINE IST HOFFNUNG) використовується для того, щоб підкреслити, що Україна є

символом надії для всього світу та прикладом того, що навіть маленька країна може протистояти великій агресії (*Licht in der Dunkelheit; Leuchtfener der Hoffnung; Motor des Wandels; Beispiel für alle Länder*)

Die Ukraine bleibt eine Quelle der Hoffnung inmitten der Herausforderungen des Krieges.

Україна залишається джерелом надії попри виклики війни.

В досліджуваному текстовому образі України репрезентується як *eine Quelle der Hoffnung* – джерело надії, та звертається увага на те, що, ця надія існує в самому серці воєнного конфлікту.

Отже, використання в ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ до подій 2022 року Україну охарактеризовано такими концептуальними метафорами: УКРАЇНА – ЦЕ ГРА (UKRAINE IST EIN SPIEL), де вказується на інтриги та напруженість політичної обстановки; УКРАЇНА – ЦЕ ОСТАННІЙ БАСТІОН (DIE UKRAINE IST DIE LETZTE BASTION) зображує країну у ролі оборонця перед російською експансією; УКРАЇНА – ЦЕ ПОРОХОВА БОЧКА (DIE UKRAINE IST EIN PULVERFASS) передбачає можливу ескалацію конфлікту та небезпеку в регіоні.

Після початку вторгнення Україна стає символом безпеки, героїчних зусиль та надії. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ БЕЗПЕКА (DIE UKRAINE IST SICHERHEIT) підкреслює важливість країни для європейської стабільності. Україна виступає як герой у боротьбі за свою свободу та незалежність за допомогою концептуальної метафори УКРАЇНА – ЦЕ ГЕРОЙ (DIE UKRAINE IST EIN HELD), а також в контексті концептуальної метафори УКРАЇНА – ЦЕ НАДІЯ (UKRAINE IST HOFFNUNG) як джерело надії в умовах викликів війни.

II. У сучасному німецькомовному медіа дискурсі **СФЕРА ДЕРЖАВНИХ ПРОБЛЕМ** висвітлюється як причиново-наслідковий зв'язок із терором, завданим росією та тим, що Україна на шляху свого розвитку та трансформації.

1. Концептуальної метафора УКРАЇНА – ЦЕ ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ (DIE UKRAINE IST EIN LEBENDER ORGANISMUS) до початку повномасштабного вторнення репрезентує Україну як *живу істоту*, що живе та відчуває (*Lebender Organismus, Innere Herausforderungen, Entwicklungsprozesse, Organismus im Wandel, Interaktion mit der Umgebung*).

Ukraine ist arm und stolz und blutend [100].

Україна – бідна, горда і стикає кров'ю.

Наведений приклад є фрагментом статті 2021 року, в якому Україна порівнюється з живою істотою, яка має три основні «чесноти»: бідність, гордість і кров. *Бідність* підкреслює складні економічні проблеми. *Гордість* підкреслює національну самосвідомість українського народу. *Кров* підкреслює жертви, які Україна принесла за свою незалежність.

Після початку повномасштабного вторгнення_концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ (DIE UKRAINE IST EIN LEBENDER ORGANISMUS) зазнає змін у сферах застосування (*Verletzlichkeit, Schmerz, Leiden, Kriegstot, Zerstörung, Verlust, Hoffnung, Kraft, Willenskraft*).

Die Ukraine ist wie ein komatöser Patient: Sie darf nicht sterben, bekommt aber nicht genug Unterstützung, um wieder leben zu können [84].

Україна схожа на коматозного пацієнта: їй не дають померти, але вона не отримує достатньої підтримки, щоб повернутись до життя.

Наведений приклад містить сильну репрезентацію концептуальної метафори, порівнюючи Україну з коматозним пацієнтом, що вказує на вразливий та безпорадний стан під впливом війни. Вислів *Sie darf nicht sterben* – *їй не дають померти* відображає невизначеність щодо майбутнього України. Вислів *nicht genug Unterstützung* – *недостатньо підтримки* використовується для висловлення критики стосовно недостатньої міжнародної підтримки України для протистояння конфлікту.

2. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ КОРУПЦІЯ (UKRAINE IST KORRUPTION) є поширеною в німецькомовних ЗМІ, коли йдеться про

суспільні проблеми України як до початку повномасштабного вторгнення, так і після.

До початку вторгнення в Україну запропонована концептуальна метафора застосовувалась щоб підкреслити, що корупція є системною проблемою в Україні. Вона не є ізольованим явищем, а є частиною політичної, економічної та соціальної системи країни (*Korruptionssherd, Korruptionsproblem, Korruptionsserscheinungen, Korruptionssbekämpfung*).

Die Ukraine ist das korrupteste Land Europas [106].

Україна є найбільш корумпованою країною в Європі.

Der erfolglose Kampf gegen Korruption in der Ukraine [101].

Безуспішна боротьба з корупцією в Україні.

В наведених прикладах, які є фрагментами зі статей, опублікованих у 2015-2018 роках, відображаються погляди на корупцію як на ключовий проблемний аспект, який впливає на різні сфери життя в Україні та має негативний вплив на її розвиток і стабільність.

Після початку повномасштабного вторгнення концептуальна метафора, яку ми досліджуємо, стала менш поширеною. Однак корупція залишається серйозною проблемою в Україні (*Korruptionsskampf verschärft sich, Korruptionssnetzwerk, Korruptionssumpf, Korruptionssvorwürfe, Sicherheitsrisiko*).

Korruption – der zweite Krieg in der Ukraine [105].

Корупція є другою війною в Україні.

Наведений приклад є фрагментом статті, опублікованої у 2023 році, в якому висловлюється серйозне обурення та висвітлюється корупція як внутрішня загроза, яка є подібною до війни. Вживання метафори *der zweite Krieg – друга війна* в даному контексті використовується для того, щоб вказати на те, що обидва ці явища розглядаються як загрози національній безпеці.

3. Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ ПОСТУПКА (DIE UKRAINE IST EINE KONZESSION) репрезентується переважно в німецькомовному медіа дискурсі та втілює в собі негативні наративи

європейського населення, яке втомилося від новин про війну, жертви і руйнування (*Zum Tauschobjekt, Preis, Kompromiss, Opfert*).

Eine «kleine Spende» auf Kosten der Ukraine (zum Beispiel auf der Krim oder im Donbass), um dadurch die Welt vor «größeren Ärger» zu bewahren [97].

«Маленька жертва» за рахунок України (наприклад, в Криму чи в Донбасі), щоб врятувати світ від «більшої біди».

Запропонована заява є цинічною і небезпечною тривіалізацією агресивної війни росії проти України. Це означає, що Україна має бути готовою поступитися територією росії, щоб запобігти ще більшому конфлікту.

Die Ukraine ist ein Zugeständnis, das Russland vom Westen verlang.

Україна – це поступка, яку Росія вимагає від Заходу.

Текстовий фрагмент відображає складність ситуації, в якій опинилася Україна після початку повномасштабного вторгнення, країна стала об'єктом складних політичних обговорень і тиску від різних сторін. Слово *ein Zugeständnis* – *поступка* вказує на те, що Україна виглядає як пожертва, об'єкт, використаний у політичних обставинах.

Внаслідок нашого дослідження реконструкції концептуальних метафор на позначення образу України у німецькомовних медійних текстах, ми можемо зробити висновок, що українська тематика в німецькомовному медіа дискурсі до та після повномасштабного вторгнення росії в Україну визначалася різними концептуальними метафорами у сферах ПОЛІТИКИ та ДЕРЖАВНИХ ПРОБЛЕМ.

До вторгнення, в ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ, Україна розглядалася як *гра* (UKRAINE IST EIN SPIEL), де політичні інтереси виборювалися між різними гравцями. Образ України порівнювався із *пороховою бочкою* (DIE UKRAINE IST EIN PULVERFASS), що вказувало на нестабільність в країні та потенційну небезпеку для Європи. У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ПРОБЛЕМ до подій 2022 року Україна сприймалася як *живий організм* (DIE UKRAINE IST EIN LEBENDER ORGANISMUS), який переживав внутрішні та економічні труднощі, визначаючись як хвороблива система, яку з'їдала економічна нестабільність.

Однак з початком повномасштабного вторгнення зазначена метафора змінилася – тепер Україну описували як коматозного пацієнта, якому не надають можливості вижити.

Після подій 2022 року концептуальні метафори в СФЕРІ ПОЛІТИКИ образ України репрезентувався як *герой* (DIE UKRAINE IST EIN HELD), що стоїть в першому ешелоні проти російської агресії. Водночас Україну охарактеризовували як *джерело надії* (UKRAINE IST HOFFNUNG) і показували як країну, яка витримує труднощі війни, але залишається надійним компасом у складних умовах. Метафори, пов'язані з корупцією, виявилися поширеними як до, так і після вторгнення, що свідчить про триваючу актуальність цього питання в контексті сприйняття України.

2.5. Порівняльний аналіз метафоричного образу УКРАЇНИ до і після повномасштабного вторгнення в англomовних та німецькомовних ЗМІ

За останні роки, Україна стала об'єктом інтенсивного міжнародного уваги, особливо в контексті повномасштабного вторгнення. У віддзеркаленні мови та образної лексики в медійних текстах значуще відображається не тільки сприйняття, а й еволюція уявлень про події. З особливою увагою слід розглядати зміну метафоричного образу країни в контексті повномасштабного вторгнення. Щоб краще зрозуміти динаміку сприйняття країни на міжнародному рівні, слід розглядати метафоричний образ України в англomовному та німецькомовному медіа дискурсах до та після цих подій.

Ми провели порівняльний аналіз метафоричного вираження образу України в англomовних та німецькомовних медійних матеріалах до та після початку вторгнення. Наше дослідження спрямоване на виявлення та аналіз еволюції лексичних одиниць та образів, використуваних для опису подій в Україні, її статусу, а також визначення впливу повномасштабного вторгнення на сприйняття цієї країни в англomовному та німецькомовному медійному

просторі. Ми розглянули ключові сфери, докладно аналізуючи вживання концептуальних метафор.

У світлі значущих подій, які сталися на Україні, а саме повномасштабного вторгнення, медійні дискурси в англомовних та німецькомовних ЗМІ виявилися важливим інструментом формування глобального сприйняття країни.

I. *Англомовний медіа дискурс* до початку вторгнення репрезентував образ України за допомогою таких концептуальних метафор:

УКРАЇНА – ЦЕ НАПРУГА (UKRAINE IS A TENSION):

Контекст: Україну вбачають як потенційний вибуховий пункт, здатний вибухнути в будь-який момент.

Ukraine is a powder keg that could explode at any moment.

Україна схожа на порохову бочку, яка може вибухнути в будь-який момент.

З початком повномасштабного вторгнення в Україну, англомовний медійний дискурс зазнав суттєвих змін у сприйнятті та метафоричному визначенні політичної сфери країни. Поглиблення конфлікту та нові реалії викликали реакцію у ЗМІ, що відобразилося в метафорах, що використовувалися для опису політичного становища України.

УКРАЇНА – ЦЕ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ (UKRAINE IS THE FUTURE OF EUROPE):

Контекст: Українці представляються як борці за майбутнє Європи та її цінностей.

Ukrainians have now been fighting not only for their country but for future of Europe, its values of freedom and democracy.

Сьогодні українці борються не лише за свою країну, але й за майбутнє Європи, її цінності свободи і демократії.

II. Перед початком повномасштабного вторгнення *німецькомовний медійний дискурс* репрезентував образ України за допомогою таких концептуальних метафор:

УКРАЇНА – ЦЕ ОСТАННІЙ БАСТІОН (DIE UKRAINE IST DIE LETZTE BASTION)

Контекст: Україна розглядається як фортеця Європи проти російської експансії, а також як пасивний предмет, який може бути захоплений або втрачений.

*Die Ukraine ist **Europas letzte Bastion** gegen die russische Expansion.*

Україна - це останній бастіон Європи проти російської експансії.

Після початку вторгнення російських військ на територію України, німецькомовний медіа дискурс зазнав значних зміни, які відобразилися у сприйнятті та аналізі політичної ситуації.

УКРАЇНА – ЦЕ ГЕРОЙ (DIE UKRAINE IST EIN HELD):

Контекст: Україну описують як героя, що бореться за свою свободу.

*Die Ukraine ist **ein Held** im Kampf für ihre Freiheit..*

Україна є героєм у боротьбі за свою свободу

Висновки порівняльного аналізу метафоричного образу УКРАЇНИ до і після повномасштабного вторгнення в англomовних та німецькомовних ЗМІ:

Можемо визначити такі **загальні тенденції**:

1. *До вторгнення:* Фокус на складних проблемах, інтригах та стратегіях.
2. *Після вторгнення:* Зміна фокусу на виживанні, героїзмі та підтримці, акцент на загрозі демократії та безпеці.

Отже, порівняльний аналіз метафоричного образу України в англomовному та німецькомовному медіа дискурсах перед та після початку повномасштабного вторгнення росії розкриває глибокі трансформації в сприйнятті та визначенні країни під впливом воєнно-політичних подій.

До подій 2022 року, англomовний медійний дискурс акцентував увагу на складних та суперечливих аспектах української політичної сцени, представляючи країну на роздоріжжі, що потребує стратегічних виборів. У німецькомовному дискурсі Україна порівнювалася з живим організмом, ставлячи акцент на внутрішні та зовнішні виклики, або розглядалася як хвороба, що атакує країну.

Після початку повномасштабного вторгнення, метафоричний образ України в обох дискурсах потерпів суттєві трансформації. Англomовний простір надав пріоритет героїчному образу та символу надії. В німецькомовному дискурсі образ України став акцентувати на виживанні, потребі в підтримці, національній безпеці та ролі країни в міжнародному контексті, не виключаючи захоплення героїчним опором українців.

Загальна тенденція в обох дискурсах полягає в тому, що після вторгнення метафоричний образ України перейшов від абстрактної проблематики до конкретних викликів виживання, захисту та підтримки. Образи стали більш емоційно насиченими, підкреслюючи необхідність міжнародної солідарності та розглядаючи Україну як центрального борця у глобальних дискусіях про демократію та безпеку.

Висновки до Розділу 2

Аналіз засобів вербалізації концепту «UKRAINE» у англomовних та німецькомовних медійних текстах підтвердив багатогранність та комплексність сприйняття України в міжнародному медійному дискурсі. Семантичний аналіз дозволив виділити ключові семантичні групи на позначення образу України, які охоплюють *географічні, історичні, соціальні, політичні, культурні та емоційні* аспекти. Це свідчить про те, що Україна сприймається як багатоаспектний суб'єкт, визначений не лише географією, але й своєю історією, культурою та сучасним становищем.

Аналіз засобів на синтаксичному рівні підкреслив наявність різних мовних конструкцій у вираженні концепту «UKRAINE». Відмічено, що новинні тексти використовують більш прямі та об'єктивні конструкції, такі як *номінативні* речення, для передачі інформації. З іншого боку, аналітичні тексти використовують складніші синтаксичні конструкції для глибшого аналізу та оцінки. Виразність мовлення, використання *риторичних* запитань та емоційно забарвлених речень надають текстам художню виразність та допомагають формувати емоційне ставлення до предмета.

Стилістичні засоби вербалізації, такі як *метафори, порівняння, гіпербола* та інші, грають ключову роль у формуванні образу України в медійному просторі. *Метафори*, зокрема, виявилися найбільш поширеним та важливим стилістичним засобом для створення сильних образів та враження читачів.

У контексті досліджуваного розділу, присвяченого метафоричному зображенню образу України в сучасних медійних текстах, стало очевидним, що виникла значуща еволюція у сприйнятті та відображенні країни у звіті подій та військового конфлікту. Ми дослідили, як концептуальні метафори репрезентують образ України до та після початку повномасштабного вторгнення росії, як відображається український політичний ландшафт, державні проблеми та події через метафоричний образ у в англійському та німецькомовному медіа дискурсі.

Ми здійснили порівняльний аналіз динаміки метафоричного образу України до та після повномасштабного вторгнення в англійських та німецькомовних ЗМІ. Дослідження вказує на істотні зміни у метафоричному відображенні України, що відбулися внаслідок воєнно-політичних подій.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У роботі розглянуто вербалізацію концепту «UKRAINE» в перекладі текстів англomовних та німецькомовних ЗМІ, в контексті подій після повномасштабного вторгнення та визначено, що метафоричне зображення України в медійних текстах віддзеркалює не лише сутність політичної та державної ситуації, але й динаміку та глибокі зміни в сприйнятті країни в умовах повномасштабного вторгнення.

Ми детально проаналізували різні підходи до розуміння поняття «концепт», визначивши його роль у вербалізації та сприйнятті мовленнєвих образів. Ми дійшли висновку, що концепт є складною ментальною одиницею, яка відображає знання людини про речі, явища та процеси, що відбуваються в реальному світі. З огляду на аналіз різних підходів до структури концепту, можна зробити висновок, що вона є багаторівневою і ієрархічною. Важливо зазначити, що структура концепту є не статичною, а динамічною. Вона може змінюватися в залежності від контексту, а також від індивідуальних особливостей носіїв мови.

Виокремлено особливості вербалізації концептів у медійному дискурсі, визначено їхню роль у формуванні публічної думки та взаєморозумінні. Концептуальний образ України відтворюється в медійних текстах за допомогою синтаксичних та стилістичних засобів. Мовні засоби, які найчастіше використовуються для вербалізації концептів, охоплюють різні стилістичні прийоми. У результаті нашого дослідження було визначено, що серед стилістичних засобів актуалізації концептів в медійних текстах найчастіше використовується гіпербола та метафора. Крім того, виявлено, що порівняння та евфемізми також є частими мовними засобами у репрезентації концептів.

Визначено та обґрунтовано принципи відбору мовних одиниць для дослідження, а також проведено докладний аналіз обраних текстів, що

дозволило виявити особливості вербальної репрезентації концепту «UKRAINE».

На основі аналізу визначено структурно-семантичні особливості вербальної репрезентації концепту «UKRAINE», враховуючи різноманітні мовні засоби та стратегії, використані в вибраних медійних текстах. Семантичний аналіз також підкреслює важливість різних мовних контекстів. Так, відображено різницю в акцентуації певних аспектів в англomовному та німецькомовному дискурсах, що може відображати особливості сприйняття та інтересів аудиторій цих мов. Загалом, нами визначено і проаналізовано сім семантичних груп, які вербалізують та розкривають комплексний образ України в медійному англomовному та німецькомовному дискурсі.

Виявлено та проаналізовано особливості перекладу мовних засобів, використаних для репрезентації концепту «UKRAINE» у англomовних ЗМІ після 2022 року, зосереджуючись на здатності відтворювати контекст та зберігати семантичні нюанси. Використання номінативних речень є одним із найпоширеніших способів синтаксичного вираження концепту «UKRAINE» у новинах. Вони створюють базовий фундамент для передачі об'єктивної інформації, і водночас підкреслюють його важливість у контексті подій. Аналітичні тексти відрізняються більш складними синтаксичними конструкціями для презентації образу України. Використання дієслівних речень та складних речень допомагає докладніше аналізувати, оцінювати та прогнозувати різні аспекти пов'язані з Україною. Також варто зазначити, що питальні речення використовуються для привертання уваги та зацікавлення читачів, особливо у новинах. Експресивність мовлення та використання риторичних запитань додають художній вираз та драматичність до синтаксичного вираження концепту «UKRAINE» у медійних текстах.

Здійснено детальний порівняльний аналіз метафоричного образу України у медійних текстах до та після початку повномасштабного вторгнення, що визначило основні тенденції та зміни в сприйнятті концепту. Метафори виявляються найбільш поширеним та важливим стилістичним засобом для

вербалізації концепту «UKRAINE» у англомовних та німецькомовних ЗМІ. Вони дозволяють створювати сильні образи, акцентувати увагу на ключових аспектах та впливати на емоційне сприйняття читачів.

До вторгнення Україна часто розглядалася як країна, яка знаходиться на перетині двох світів, Сходу і Заходу. Вона була місцем, де відбувалися конфлікти та інтриги. Однак після вторгнення Україна стала символом боротьби за свободу та демократію. Вона є країною, яка захищає свій суверенітет і свій народ. Основними концептуальними метафорами в англомовному дискурсі до початку повномасштабного вторгнення були: УКРАЇНА – КРАЇНА ІНТРИГ (UKRAINE IS A COUNTRY OF INTRIGUE), УКРАЇНА – ЦЕ НАПРУГА (UKRAINE IS A TENSION), УКРАЇНА – ЦЕ МІСТ (UKRAINE IS A BRIDGE), УКРАЇНА – ЦЕ КРАЇНА НА РОЗДОРІЖЖІ (UKRAINE IS A COUNTRY AT A CROSSROADS).

Після початку повномасштабного вторгнення образ України репрезентується за допомогою таких концептуальних метафор: УКРАЇНА – ЦЕ ДЕМОКРАТІЯ (UKRAINE IS A DEMOCRACY), УКРАЇНА – ЦЕ ВІЙНА (UKRAINE IS A WAR), УКРАЇНА – ЦЕ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ (UKRAINE IS THE FUTURE OF EUROPE), УКРАЇНА – ЦЕ ЦЕНТР ІННОВАЦІЙ (UKRAINE IS A CENTRE OF INNOVATION).

Концептуальна метафора УКРАЇНА – ЦЕ КОРУПЦІЯ (UKRAINE IS CORRUPTION) актуальна й сьогодні.

В німецькомовному медіа дискурсі до повномасштабного вторгнення Україна розглядалася як гра (UKRAINE IST EIN SPIEL), де політичні інтереси виборювалися між різними гравцями. Образ України порівнювався із пороховою бочкою (DIE UKRAINE IST EIN PULVERFASS), що вказувало на нестабільність в країні та потенційну небезпеку для Європи.

Після подій 2022 року образ України репрезентувався як герой (DIE UKRAINE IST EIN HELD), що стоїть в першому ешелоні проти російської агресії. Водночас Україну охарактеризували як джерело надії (UKRAINE IST HOFFNUNG) і показували як країну, яка витримує труднощі війни, але

залишається надійним компасом у складних умовах. Метафори, пов'язані з корупцією, виявилися поширеними як до, так і після вторгнення, що свідчить про триваючу актуальність цього питання в контексті сприйняття України.

Таким чином, дослідження вербалізації концепту «UKRAINE» в англомовних та німецькомовних медійних текстах виявило багатогранність та комплексність сприйняття України в міжнародному медійному дискурсі. Семантичний, синтаксичний, аксіологічний аналізи, а також дослідження метафор та стилістичних прийомів виявили ключові аспекти формування та еволюції образу України у світових ЗМІ. Зміна метафоричного зображення України в контексті подій визначила істотні трансформації у сприйнятті та представленні країни.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бардіна Н. В. Концепт «МЕТЕЛЬ» в пушкінському дискурсі. Сб. наук. ст. по матеріалам Міжнародної наукової конференції, причетній пам'яті д-ра філол. наук, проф. А. А. Слюсаря. Одеса: Астропрінт, 2002. 351с.
2. Голобородько К. Ю. Концептосфера мовотворчості Олександра Олеся : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук: 10.02.01. Харків. 2011. 21 с.
3. Єгорова О. І., Заїка В. С. Особливості актуалізації концепту Україна в англomовному офіційному дискурсі ЄС. Alfred nobel university journal of philology. 2019. № 17. С. 251-256. URL: <https://doi.org/10.32342/2523-4463-2019-0-16-26>.
4. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози) / Роксолана Петрівна Зорівчак. Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті, 1989. 216 с.
5. Кирилюк О., Лашкіна В. Вербалізація концепту Україна в текстах промов українських президентів (В. Януковича, П. Порошенка, В. Зеленського). Grail of science. 2022. № 14-15. С. 391-396. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.05.2022.071>.
6. Кирилюк С. Вербалізація концепту KRIEG/ВІЙНА у німецькомовному публіцистичному дискурсі. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. 2022. С. 32-33.
7. Краснобаєва-Чорна Ж. Концептуальний аналіз як метод концептивістики (на матеріалі концепту життя в українській фраземіці). Українська мова. К. : Інститут української мови НАН України, 2009. № 1. С. 41-51.
8. Кремзикова С. Ю. Дискурсна варіативність лінгвокультурного концепту «VILAIN» / «ПРОСТОЛЮДИН» в старофранцузький період. Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах: зб. наук. пр. Донецьк : ДонДН, 2006. Вип. 14. С. 86-97.

9. Левченко О. П. Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект: монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2005. С. 28-352.
10. Мартинюк А. П. Основні принципи когнітивно-дискурсивного дослідження концептів : thesis. 2009.
11. Мартинюк А. П. Перспективи дискурсивного напрямку дослідження концептів / А. П. Мартинюк // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. 2009 (6). № 837. С. 14-18.
12. Ніконова В. Г. Концепт - концептуальний простір - картина світу: досвід поетико-когнітивного аналізу художнього тексту. *Вісник київського національного лінгвістичного університету. серія : філологія*. 2012. Т. 15, № 2. С. 117–123.
13. Полюжин М. М. Концептуальна система як базове поняття когнітивної семантики й теорії мовної особистості. Проблеми романогерманської філології. Збірник наукових праць. Ужгород : «Ліра», 2005. С. 5-19.
14. Полюжин М. М. Типологія й аналіз концептів / М. М. Полюжин // *Іноземна філологія*. 2009. Вип. 121. С. 80-89.
15. Поняття, концепт та його структура. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. РОЗД. III. Теорет. засади лінгвіст. дослідж. 4., С. 214-220.
16. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с
17. Рогоза І. Семантико-когнітивне моделювання концепту Майдан на матеріалі німецькомовних Інтернет-ЗМІ : thesis. 2015.
18. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. С. 120-298.
19. Семида О. В. Вербалізація концепту Україна у французькому медійному дискурсі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Філологія. 2017. № 31 (3). С. 184-187.

20. Семида О. В., Ахмад І. М. Метафоричне зображення образу України в сучасному англомовному медійному дискурсі. Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія: філологічні науки (мовознавство). 2021. № 14. С. 157-161.
21. Серебрянська І. М. Концептосфера «нежива природа» в мові української прози другої половини ХХ століття: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук : 10. 02. 01. Х., 2010. С. 20-237.
22. Халявка Л. Концепт УКРАЇНА в англомовному медійному дискурсі. Пріоритети сучасної філології: теорія і практика : зб. наук. пр. ІХ міжнар. студ. наук.-практ. конф., м. Полтава, 18-19 лист. 2016 р. Полтава. 2016. С. 149-152.
23. Шевлякова Ю. О. Особливості дискурсу Інтернет ЗМІ (на матеріалі англомовних онлайн-журналів для підлітків) [Електронний ресурс] / Ю. О. Шевлякова. Луцьк: СУ ім. Л. Українки, 2013. 6 с.
24. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: енцикл. словник для фахівців з теор. гум. дисциплін та гуманітарної інформатики. Київ: «АртЕк», 1998. 336 с., с. 192.
25. Alefirenko N. F. Metodologicheskie osnovaniya issledovaniya problem verbalizatsii kontsepta. Vestnik VGU. Seriya: Gumanitarnie nauki. 2004. № 2. С. 60-66.
26. Alefirenko N. F. Lingvokulturologiya: tsennostno-smislovoe prostranstvo yazika: [ucheb. posobie] / N.F. Alefirenko. M.: Flinta: Nauka, 2010. 288 с.
27. Apresyan Yu. D. Integralnoe opisanie yazika i sistemnaya leksikografiya / Yu. D. Apresyan. M.: Shkola «Yaziki russkoi kulturi», 1995. С. 351-354.
28. Artyunova N. D. Vvedenie // Logicheskii analiz yazika: mentalnie deistviya / N. D. Artyunova. M. : Nauka, 1993. 356 с.
29. Arutyunova N. D. Yazik i mir cheloveka. M.: Yaziki russkoi kultur, 1999. 905 с.

30. Askoldov A. S. Kontsept i slovo / A. S. Askoldov // Russkaya slovesnost. Ot teoriislovesnosti k struktureteksta. Antologiya. M. : Academia, 1997. C. 267-27.
31. Babushkin A. P. Tipi kontseptov v leksiko-frazeologicheskoj semantike yazika / A. P. Babushkin. Voronezh: Voronezh. un-t, 1996. 372 c.
32. Bartminski J. Językowe podstawy obrazu świata. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006. 318 c.
33. Borsova S. A. Prostranstvo. Chelovek. Tekst / S. A. Borsova. Ulyanovsk : UIGU, 2003. № 3. c. 114–117.
34. Bulatova A. P. Kontseptualizatsiya znaniya v iskusstvovedcheskom diskurse / A. P. Bulatova // Vestn. Mosk. gos. un-ta. Ser.: Filologiya. M.: Nauka, 1999. № 4. C. 34-49.
35. Cheremisina N. V. Yazikovaya kartina mira: tipologiya, formirovanie, vzaimodeistvie / N. V. Cheremisina // Leksika, grammatika, tekst v svete antropologicheskoj lingvistiki: tez. dokl. i soobshch. Mezhdunar. nauch. konf. Yekaterinburg : Izd-vo Ural. un-ta, 1995. C. 15-16.
36. Cherneiko L. O. Imya SUDBA kak obekt kontseptualnogo i assotsiativnogo analiza / L. O. Cherneiko // Vestn. MGU. Ser. : Filologiya. M. : Izd-vo filol. fak. MGU im. M. V. Lomonosova, 1996. Vip. 6. C. 20–41.
37. Fesenko T. A. Etnomentalnii mir cheloveka: opit kontseptualnogo modelirovaniya : avtoref. dis. ... d-ra filol. nauk / T. A. Fesenko. M., 1999. 27 c.
38. Gafarova G. V. Kognitivnie aspekti leksicheskoi sistemi yazika (na materiale funktsionalno-semanticheskoi sferi «zhit») / G. V Gafarova, T. A. Kildibekova. Ufa : Bashk. gos. un-t., 1998. 182 c.
39. Ivashchenko V. L. Mentalna struktura kontseptu. Mova i kultura. K. : Izdatelskii Dom Dm. Burago, 2003. Вып. 6. Т. II / 1. C. 100 –108.
40. Karasik V. I. Lingvokulturnii kontsept kak yedinita issledovaniya // V. I. Karasik, G. G. Slishkin // Metodologicheskie problemi kognitivnoi lingvistiki : sb. nauch. tr. Voronezh. un-ta. Voronezh : VGU, 2001. C. 75-80.

41. Karasik V. I. Yazikovoi krug: lichnost, kontsepti, diskurs /V.I. Karasik. M. : Gnozis, 2004. 390 c, C. 110-390.
42. Khrolenko A. T. Osnov lingvokulturologii. M.: Flinta, 2009. 184c.
43. Kodukhov V. I. Vvedenie v yazikoznanie. M.: Prosveshchenie, 1987. 288 c.
44. Kolesov V. V. Yazik i mentalnost / V. V. Kolesov. SPb. : Peterb. vostokovedenie, 2004. S. 156-178.
45. Kozhemyakin Ye. A. Massovaya kommunikatsiya i mediadiskurs: k metodologii issledovaniya [Elektronniy resurs] / Ye. A. Kozhemyakin. Belgorod: Izd-vo BelGu2010. C. 13-2.
46. Krasnikh V. V. «Svoi» sredi «Chuzhikh»: mif ili realnost? / V. V. Krasnikh. M. : Gnozis, 2003. 314 c.
47. Kratkii slovar kognitivnikh terminov / Ye. S. Kubryakova, V. Z. Demyankov, Yu. G. Pankrats, L. G. Luzina. M. : Izd-vo filol. f-ta MGU im. M. V. Lomonosova, 1996. 245 c.
48. Kravchenko A. V. Klassifikatsiya znakov i problema vzaimosvyazi yazika i znaniya / A. V. Kravchenko //Vopr. yazikozn. 1999. № 6. c 3–12.
49. Kryuchkova N.V. Lingvokulturnoe varirovanie kontseptov. Saratov : Nauchnaya kniga, 2005. C. 3-164.
50. Lakoff G. Metaphors We Live By. Chicago : Chicago University Press, 1985. 242 c.
51. Lebedko M. G. Kognitivnie aspekti vzaimodeistviya yazika i kulturi: sopostavlenie amerikanskoi i russkoi temporalnikh kontseptosfer : avtoref. dis...d-ra. filol. nauk / M. G. Lebedko. M.: [b. i.], 2002. 23 c.
52. Li V. S. O yazikovoi kontseptualizatsii mira i kontseptualnom analize / V. S. Li // Yazik obrazovaniya i obrazovanie yazika : materialy Mezhdunar. nauch. konf. Velikii Novgorod, 2000. C. 184-185.
53. Likhachyov D. S. Kontseptosfera russkogo yazika / D. S. Likhachyov // Voprosi kognitivnoi lingvistiki : nauch.-teor. zhurn. 1993. № 1 C. 3-76.

54. Matveeva T. V. Uchebnyi slovar: russkii yazik, kultura rechi, stilistika, ritorika / T. V. Matveeva. M. : Nauka, 2003. 316 c.
55. Morkovkin V. V. Yazik, mishlenie i oznanie vice versa / V. V. Morkovkin, A. V. Morkovkina // Russkii yazik za rubezhom : nauch.-teoret. zhurn. 1994. № 1 C. 63-70.
56. Neroznak V. P. Ot kontsepta k slovu: k probleme filologicheskogo kontseptualizma / V. P. Neroznak //Vopr. filol. i metodiki prepodavaniya inostr. yaz : sb. nauch. tr. Omsk : OGU, 1998.
57. Panchenko N. N. Sredstva obektivatsii kontsepta «OBMAN» (na materiale angliiskogo i russkogo yazikov) : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk / N. N. Panchenko. Volgograd, 1999. 28 c.
58. Popova Z. D. Kognitivnaya lingvistika. M.: AST: Vostok Zapad, 2007. 314 c.
59. Popova Z. D. Kontseptosfera i kartina mira / Z. D. Popova, I. A. Sternin // Yazik i natsionalnoe soznanie: sb. nauch. st. Voronezh: Istoki, 2002. Vip. 3. C. 4-8.
60. Popova Z. D. Ponyatie «kontsept» v lingvisticheskikh issledovaniyakh / Z. D. Popova, I. A. Sternin. Voronezh : VTU, 1999. 126 c.
61. Proskuryakov M. V. Kontsept iz khaosa / M. V. Proskuryakov // Materiali KhKhVII Mezhvuz. nauch.-metod. konf. prepod. i asp. SPb. : Peterb. vostokovedenie, 1988. Vip. 12. C. 6-9.
62. Rapport N. V. Lingvokulturologicheskii kontsept «frantsuzskaya natsionalnaya lichnost» (na materiale aforistiki) : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk / N. V. Rapport. Ufa, 1999. 28 c.
63. Ryabtseva N. K. «Vopros» : prototipicheskoe znachenie kontsepta / N. K. Ryabtseva // Logicheskii analiz yazika: kulturnie kontsepti. M. : Nauka, 1991. C. 72-78
64. Safaryan R. D. Kontseptosfera russkogo yazika: slozhnosti v obuchenii / R. D. Safaryan // Rusistika v SNG: sb. nauch. st. SPb. : Zlatoust, 2002. C. 158-171

65. Shmelev A. D. Russkii yazik i neyazikovaya deistvitelnost. M. : Yaziki slavyanskoi kulturi, 2002. 496 c.
66. Slishkin G. G. Ot teksta k simvolu. Lingvokulturnie kontsepti pretsedentnikh tekstov v soznanii i diskurse / G. G. Slishkin. M. : Nauka, 2000. 198 c.
67. Solomnik A. Yazik i znakovaya sistema / A. Solomnik. M. : Nauka, 1992. 286 c.
68. Stepanov Yu. S. «Intertekst», «internet», «intersubekt». (K osnovaniyam sravnitelnoi kontseptologii). Izv. RAN. ser.: Lit i yaz. M. : Nauka, 2001. № 1. C. 3-11.
69. Stepanov Yu. S. Konstanti : slovar russkoi kulturi . M. : Akademicheskii Proekt, 2004. C. 41-456.
70. Sternin I. A. Konstanti i lakuni / I. A. Sternin, G. V. Bikov // Yazikovoe soznanie : formirovanie i funktsionirovanie. M. : Nauka, 1997. C. 55-67.
71. Sternin I. A. Tip znachenii i kontsept. Kontseptualnoe prostranstvo yazka. Tambov : Izd-vo TGU im. G. R. Derzhavina, 2005. C. 258-282.
72. Teliya V. N. Russkaya frazeologiya. Semanticheskii, pragmaticeskii i lingvokulturologicheskii aspekti. M. : Shkola «Yaziki russkoi kulturi», 1996. 284 c.
73. Tokarev G. V. Lingvokulturologicheskoe osmislenie otnoshenii kontseptov «TRUD» i «KALENDAR» /G. V. Tokarev // Yazik obrazovaniya i obrazovanie yazika : materialy Mezhdunar. lingvist. konf. Velikii Novgorod, 2000. C. 307-308.
74. Vezhbitskaya A. Ponimanie kultur cherez klyuchevie slova / A. Vezhbitskaya. M. : Yaz. slavyan. kulturi, 2001. 462 c.
75. Vorkachev S. H. Kulturny kontsept y znachenye. Trudy Kubanskoho hosudarstvennogo tekhnolohycheskoho unyversyteta. Ser. Humanytarnye nauky. Krasnodar. 2003. T. 17. B II. 2. C. 268-276.
76. Vorkachyov S. G. Etalonnost v sopostavitelnoi semantike / S. G. Vorkachyov // Yazik, soznanie, kommunikatsiya : sb. st. M. : MAKS Press, 2003. C. 6-15.

77. Vorkachyov S. G. Lingvokulturologiya, yazykovaya lichnost, kontsept: stanovlenie antropotsentricheskoi paradigmi v yazykoznanii / S. G. Vorkachyov // Filologicheskie nauki : nauch. teor. zhurn. 2001. № 1. С. 64-72.

78. Zalevskaya A. A. Psikhologicheskii pokhod k probleme kontsepta / A. A. Zalevskaya // Metodicheskie problemi kognitivnoi lingvistiki. Voronezh : Izd-vo Voronezh. un-ta, 2001. С. 6-15.

79. Zheltukhina M. R. Tropologicheskaya suggestivnost mass-medialnogo diskursa: o probleme rechevogo vozdeistviya tropov v yazyke SMI / M. R. Zheltukhina. Volgograd : Vf MUPK, 2003. 362 с.

80. Zinkoveva Ye. I. Ponyatie «kontsept» v ramkakh spetskursa «Yazykovaya kartina mira / Ye. I. Zinkoveva //Lingvistika, metodika i kulturologiya v prepodovanii russkogo yazyka : sb. st. SPb : Politekhnik, 2003. с. 16-21.

ПЕРЕЛІК ДОВІДНИКОВИХ ДЖЕРЕЛ

81. Словник тропів і стилістичних фігур / уклад. В. Ф. Святовець. К. : Академія, 2011. 176 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

82. «Aussiedlerbote» Z. Zu viel Hilfe kann zum Tod führen, zu wenig Hilfe zum Überleben. aussiedlerbote.de. URL: <https://aussiedlerbote.de/de/zu-viel-hilfe-kann-zum-tod-fuehren-zu-wenig-hilfe-zum-uberleben/> (date of access: 03.12.2023)

83. Ash T. How 'creative insecurity' is stimulating Ukrainian innovation [Електронний ресурс] / T. Ash // Financial Times : the global business news ; [редкол.: Lionel Barber та ін.]; [мова ресурсу: англ.] London, UK, 1888. 2023. 10 серп. Режим доступу: <https://www.ft.com/content/34a82e25-4025-41d0-b1f1-ab61302444bd> Дата звернення: 11.10.2023.

84. Banda agency. Banda. URL: <https://bandaagency.com/article/Bravery-is-the-Ukrainian-culture-code> (date of access: 29.11.2023).

85. BBC News. Ukraine country profile. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-18018002> (date of access: 29.11.2023)

86. Belam M. Russia-Ukraine war at a glance: what we know on day 618. the Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/03/russia-ukraine-war-at-a-glance-what-we-know-on-day-618> (date of access: 30.11.2023).
87. Boatner K. Ukraine. Geography. URL:<https://kids.nationalgeographic.com/geography/countries/article/ukraine> (date of access: 29.11.2023).
88. Bullough O. Welcome to Ukraine, the most corrupt nation in Europe. the Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/news/2015/feb/04/welcome-to-the-most-corrupt-nation-in-europe-ukraine> (date of access: 13.12.2023).
89. Bundeszentrale für politische Bildung. Die unabhängige Ukraine. bpb.de. URL: <https://www.bpb.de/shop/zeitschriften/izpb/info-aktuell/209819/die-unabhaengige-ukraine/> (date of access: 29.11.2023).
90. Can Ukraine win a positional war of attrition?. Visit Ukraine.RULES OF SAFE VISIT TO UKRAINE. URL: <https://visitukraine.today/blog/2870/can-ukraine-win-a-positional-war-of-attrition> (date of access: 30.11.2023).
91. CNN: misery in ukraine as deadly conflict drives civilians from homes, sep. 03, 2014. Kyiv Post. URL: <https://archive.kyivpost.com/article/content/war-against-ukraine/cnn-misery-in-ukraine-as-deadly-conflict-drives-civilians-from-homes-video-363148.html> (date of access: 29.11.2023).
92. Cornish G. When Ukrainian Music Wasn't Under Threat, It Thrived (Published 2022). The New York Times. URL:<https://www.nytimes.com/2022/05/13/arts/music/ukraine-classical-music.html?searchResultPosition=1>(date of access: 29.11.2023).
93. Die vergessene Geschichte ukrainischer Unabhängigkeit. RLS:RosaLuxemburgStiftung. URL: <https://www.rosalux.de/news/id/46176/die-vergessene-geschichte-ukrainischer-unabhaengigkeit> (date of access: 11.12.2023).
94. European Pravda. Die Illusion eines Kompromisses: Zugeständnisse an Russland werden die Niederlage des Westens. European Pravda. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/eng/articles/2022/05/25/7140022/> (date of access: 03.12.2023).

95. Frieden in Freiheit. Bundestagsfraktion Bündnis 90/Die Grünen. URL: <https://www.gruene-bundestag.de/themen/europa/frieden-in-freiheit> (date of access: 11.12.2023).
96. Has ukraine become the 'world war III powder keg'?. Charisma News. URL: <https://www.charismanews.com/politics/opinion/60466-has-ukraine-become-the-world-war-iii-powder-keg> (date of access: 12.12.2023).
97. Hassel F. Ukraine: arm und stolz und blutend. Süddeutsche.de. URL: <https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-krim-putin-1.5391257> (date of access: 14.12.2023).
98. Hassel F. Ukraine: Woran der Kampf gegen die Korruption scheitert. Süddeutsche.de. URL: <https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-korruption-1.4082169> (date of access: 16.12.2023) .
99. Higgins A., Kramer A. E. Schooled in scandal: what makes ukraine a hotbed of intrigue (published 2017). The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2017/10/07/world/europe/ukraine-russia-manafort-corruption.html> (date of access: 12.12.2023).
100. Khudov P. S. I. K. S. M. K. Battle for Kyiv: Ukrainian valor, Russian blunders combined to save the capital. Washington Post. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/interactive/2022/kyiv-battle-ukraine-survival/> (date of access: 30.11.2023) .
101. Klußmann U. Kampf um die Ukraine: Schachspiel im Minenfeld. DER SPIEGEL | Online Nachrichten. URL: <https://www.spiegel.de/politik/ausland/kampf-um-die-ukraine-schachspiel-im-minenfeld-a-954527.html>
102. Korruption: Der zweite Krieg in der Ukraine. whathappened. URL: <https://whathappened.io/korruption-der-zweite-krieg-in-der-ukraine/>(date of access: 16.12.2023) .
103. Langer A. Korruption in der ukraine: die kampfansage. DER SPIEGEL | Online Nachrichten. URL: <https://www.spiegel.de/panorama/korruption-in-der-ukraine-die-kampfansage-a-1096878.html> (date of access: 16.12.2023).

104. Love is like a flower ritu bhasin. Ritu Bhasin. URL: <https://ritubhasin.com/blog/love-is-like-a-flower-we-need-to-nurture-it/> (date of access: 30.11.2023).
105. Love that moves mountains / Christian Science Sentinel. Christian Science Sentinel. URL: <https://sentinel.christianscience.com/shared/view/5asice2r9k?s=copylink> (date of access: 09.12.2023).
106. Markstein E. Realia / Elisabeth Markstein // Handbuch Translation. Tübingen: Stauffenburg Verlag, 1998. S. 288-291.
107. McIntosh B. S. Benjamin Zephaniah: Writer, poet and Peaky Blinders actor dies aged 65. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-67646607> (date of access: 11.12.2023).
108. Nelyubin L.L. Tolkovii perevodovedcheskii slovar / Lev Lvovich Nelyubin. 3-e izd., pererab. M.: Flinta: Nauka, 2003. 320 c.
109. Rappeport A. The latest: war in ukraine: zelensky asks top finance officials to increase economic support for ukraine. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/live/2023/04/12/world/russia-ukraine-news?searchResultPosition=1#ukrainian-lawmakers-are-holding-a-joint-session-with-the-european-parliament-in-a-show-of-unity> (date of access: 29.11.2023).
110. Rasmussen A. F. Ukraine must join the European Union. POLITICO. URL: <https://www.politico.eu/article/ukraine-must-join-the-european-union/> (date of access: 13.12.2023).
111. Russland garantiert Souveränität der Ukraine – ist aber gegen NATO-Osterweiterung | 5.12.1994. swr.online. URL: <https://www.swr.de/swr2/wissen/archivradio/russland-garantiert-1994-souveraenitaet-von-ukraine-ist-aber-gegen-nato-os-100.html> (date of access: 29.11.2023).
112. Salamon D. Family History, Inscribed on Easter Eggs (Published 2020). The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2020/04/10/well/family/Easter-eggs-Ukrainian-tradition-family.html?searchResultPosition=2> (date of access: 29.11.2023).
113. Satenstein L. Königin Letizia setzt mit dieser traditionellen ukrainischen Bluse ein Zeichen der Solidarität. Vogue Germany. URL: <https://www.vogue.de/>

mode/artikel/koenigin-letizia-traditionellen-ukrainischen-bluse-solidaritaet-vyshyvanka (date of access: 29.11.2023).

114. Ten ukrainian technologies you may already be using. Atlantic Council. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ten-ukrainian-technologies-you-may-be-using-already/> (date of access: 13.12.2023).

115. The New Voice of Ukraine. Russian aggression is the greatest threat to europe austrian foreign minister. Yahoo News. URL: <https://news.yahoo.com/russian-aggression-greatest-threat-europe-102400665.html> (date of access: 30.11.2023).

116. Tkachuk V. Ukraine is failing the democracy test | Viktor Tkachuk. the Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2010/aug/22/ukraine-failing-eu-democracy-test> (date of access: 28.11.2023). Guardian, Aug 22, 2010.

117. Ukraine culture, history, politics. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/place/Ukraine/Independent-Ukraine> (date of access: 30.11.2023).

118. Ukraine [Електронний ресурс] // Wikipedia : the free encyclopedia / Wikimedia Foundation Inc ; [редкол.: Jimmy Wales та ін.] ; [мова ресурсу: англ.] San Francisco, CA, 2001. Режим доступу: [<https://en.wikipedia.org/wiki/Ukraine>]

119. Ukraine at a crossroads. www.euractiv.com. URL: <https://www.euractiv.com/section/global-europe/opinion/ukraine-at-a-crossroads/> (date of access: 13.12.2023).

120. Ukraine is a country divided, torn between its historic ties to Russia and its aspirations to join the European Union [Електронний ресурс] // CNN : Cable News Network ; [редкол.: Jeff Zucker та ін.] ; [мова ресурсу: англ.] Atlanta, GA, 1980. Режим доступу: [<https://edition.cnn.com/europe/live-news/russia-ukraine-war-news-10-01-23/index.html>]

121. Ukraine vs. Russia: A modern-day David vs. Goliath story. CBS News Breaking news, 24/7 live streaming news & top stories. URL: <https://www.cbsnews.com/news/ukraine-vs-russia-a-modern-day-david-vs-goliath-story/> (date of access: 30.11.2023).

122. Ukraine will become a bridge between east and west'. WSJ. URL: <https://www.wsj.com/articles/SB10001424052748704804204575069251843839386> (date of access: 12.12.2023).

123. Ukraine, von der Leyen: «Kiew kämpft für uns alle». Agenzia Nova. URL: <https://www.agenzianova.com/de/news/ukraine-von-der-leyen-kiew-kämpft-für-uns-alle/> (date of access: 30.11.2023).

124. Ukraine. Aktion Deutschland Hilft. URL: <https://www.aktion-deutschland-hilft.de/de/hilfeinsaetze/nothilfe-ukraine/ukraine/> (date of access: 29.11.2023).

125. Ukraine. Startseite giz.de. URL: <https://www.giz.de/en/worldwide/302.html> (date of access: 30.11.2023).

126. Ukraine: a vision for the future rooted in technology [Електронний ресурс] / New Statesman : Britain's current affairs & politics magazine ; [редкол.: Jason Cowley та ін.] ; [мова ресурсу: англ.] . London, UK, 1913. 2023. 10 жовт. Режим доступу: [<https://www.newstatesman.com/spotlight/techregulation/2023/10/ukraine-vision-for-future-rooted-technology>].

127. Ukraine: Stolz auf eigene Identität. Deutschlandfunk Kultur. URL: <https://www.deutschlandfunkkultur.de/entrussifizierung-der-ukraine-stolz-auf-eigene-identitaet-dlf-kultur-ac8b2276-100.html> (date of access: 29.11.2023).

128. Ukraine's science, technology, and innovation ecosystem: an engine of economic growth. CSIS | Center for Strategic and International Studies. URL: <https://www.csis.org/analysis/ukraines-science-technology-and-innovation-ecosystem-engine-economic-growth> (date of access: 13.12.2023).

129. Ukraine's Struggle for Democracy [Електронний ресурс] / Johns Hopkins University ; [редкол.: Ronald J Daniels та ін.] ; [мова ресурсу: англ.] Baltimore, MD, 1876. 2022. 24 лют. Режим доступу: [<https://hub.jhu.edu/2022/02/24/ukraine-struggle-for-democracy/>].

130. Ukrainians can never give up territory to end the war: Putin is stealing their children. The Telegraph. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/2023/08/21>

[/russia-kidnapping-ukraine-children-putin-war-crime-osce/](#) (date of access: 29.11.2023).

131. Vlakhov S., Floryn S. Neperevodymoe v perevode / S. Vlakhov, S. Floryn. M.: Mezhdunarodnye otnosheniya, 1980. 343 c.

132. Warum marschiert Russland in die Ukraine ein?. war.ukraine.ua. URL: <https://war.ukraine.ua/de/warum-marschiert-russland-in-die-ukraine-ein/> (date of access: 30.11.2023).

133. Why do so many people go through life with their eyes closed?. Quora. URL: <https://www.quora.com/Why-do-so-many-people-go-through-life-with-their-eyes-closed> (date of access: 18.12.2023).

134. Windisch M. Schlangeninsel: ukrainische flagge gehisst. Berliner Zeitung. URL: <https://www.berliner-zeitung.de/news/schlangeninsel-ukrainische-flagge-gehisst-krieg-russland-li.244279> (date of access: 29.11.2023).

135. Wolff E. Ukraine, Krieg: Der Ukraine-Konflikt: amerika gegen alle. Deutsche Wirtschafts Nachrichten. URL: <https://deutsche-wirtschafts-nachrichten.de/511267/Pulverfass-Ukraine-Die-USA-spannen-im-Hintergrund-die-Faeden-mit-China-und-Europa-als-Gegner> (date of access: 15.12.2023).

136. Yerofeyev I. A., Stebelsky I., Zasenko O. E. Ukraine | History, Flag, Population, President, Map, Language, & Facts. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/place/Ukraine> (date of access: 29.11.2023).

137. Zelensky says ukrainians fighting for entire world. WSJ. URL: <https://www.wsj.com/livecoverage/russia-ukraine-latest-news-2022-03>

ДОДАТКИ ДОДАТОК А

«Лексико-семантична вербалізація концепту «UKRAINE» в
англійській та німецькій мовах»

ДОДАТОК Б

«Синтаксичне вираження концепту «UKRAINE» в медійних текстах»

Порядок слів

«Ukraine is a country located in Eastern Europe» («Україна розташована у Східній Європі») порядок слів підкреслює, що Україна є країною, а не просто територією.

Синтаксичні конструкції

«Ukraine is a country with a rich history and culture» («Україна – це країна з багатою історією та культурою») синтаксична конструкція «іменник + прикметник» підкреслює багату історію та культуру України.